

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor - Leitner Zoltán
Felelős szerkesztő:

ELŐFIZETÉSI ARAK
Belföldön: Hittközségeknek és vállalatoknak 500.
magánosoknak; egész évre 300, félévre 160.
negyedévre 85 lei. Külföldön: 120-80, 45, 25 ek.
180, 95, 50 dinár. 25-15 Pengő. 10-6 Dollár.

Dr Zigre Miklós az oradeai ügyvédi Kamara dékánja volt miniszter, nyilatkozik a „Népünk”-nek a bucaresti-i ügyvédi Kamarában történt eseményekről

Lapunk szerkesztője felkereste dr Zigre Miklóst, az oradeai Ügyvédi Kamara tisztelt és ismert elnökét, aki az ország politikai életében jelentős szerepet játszik és mint az ország volt minisztere, feltétlenül autentikus arra, hogy országos jelentőségű nyilatkozatot tegyen ez ügyben:

Dr Zigre Miklós volt miniszter a következőkben körvonalazta álláspontját ebben a kérdésben:

— Magam is csak a lapokból értesültem azokról az eseményekről, amelyek vasárnap az ilfovi kamarai választások alkalmából történtek. Mindenekelőtt kijelentem, hogy minden illegitimitást a legerősebben elítélek és helytelenem kell már csak azért is, mert az ilyen

kilengések nem méltóak ügyvédi testülethez.

Továbbiakra azonban nem nyilatkozhatom, mert alelnöke vagyok az ügyvédi Uniónak és a comisia permanentának pedig tagja, amely elé kerül ez a választás, mivel értesülésem szerint, azt megkontesztálták. Amennyiben a bukott lista tagjainak felebbezése tárgyalás alá kerül, úgy akkor én is résztveszek a döntésben, amelyet az Unió állandó bizottsága fog hozni. Ennélfogva ítéletet előre nem mondhatok, de álláspontom mindenben és mindenkor csak az lehet, hogy: csak a törvényesség alapján állhatunk és mindenféle jogrendellenes kilengések csak ártalmára lehetnek ez ügyvédi testület presztizsének.

Intellektusok pálfordulása

Körülnézünk a világban, s azt kell megdöbbenet lássuk, hogy mindenféle zsidóellenes megmozdulások vannak. Kattowitzban és más lengyel emporiumokban bombák robbannak zsinagógák alatt és a vagyon és életbiztonság a minimumra csökkent a lengyel rónakon. A német huligánok milliós vagyonokat harácsolnak az uszításon, példa erre a „Stürmer” eladása. Streicher ur nyugodtabb vizekre evez, megelégette az uszítást, amely „kifizetődött” neki. Neki igen, de nekünk zsidóknak gyászt, nyomort és szomorúságot okozott.

Mindezekeken felül a legmegdöbbentőbb az, hogy az élen olyanok állanak, akik a háborus évekig az európai jogrendnek, a polgári nyugalomnak és intellektuális élet fókuszában állottak. A képzett társadalmi réteg áll most a randalirózók élén és a tömeg vakon megy utánuk, mert megméltelyezték lelkét, a féktelen uszítással és hosszú évek óta sivitják székeken és sajtóban egyaránt, hogy minden bajnak, minden világra szakadt nyomorúságnak: a zsidók az okai. Miféle furcsa pálfordulása ez az életnek, micsoda rémitő perspektíva ez, amikor azt kell lássuk, hogy az értelmiség meg nem szervezett, de annál „összetartóbb” kiválasztott tömege áll a fasszimusok élén és a rombolás szellemét kezdik fétisként beállítani a tömeg előtt.

A lengyel és német példa elrettentő. Végaszt ebben a szomorú jelenben csak a francia demokrácia szilárdsága jelent. Az, hogy Laval pozíciója megszilárdult, hogy a Tűzkereszt ról katonai alakulatait leszerelik a szélsőbaloldallal együtt, jelenti azt a reménysugarat, amelyre kelet és közép-európa zsidósága joggal, miatt megmentőjére tekinthet. A francia politika a régi mesgyén Lalad. Az angol kormány a választások folytán megerősödött és szintén bizonyítékát szolgáltatja annak, hogy csak az angol és francia nép bámulatos politikai józan-sága és érettsége jelentheti azt a szirtet, amelyen megtorpan a feltörő fasszimusok démonikus ereje.

Az intellektuális pálfordulását csak szomorúsággal és ijedt szemekkel nézhetjük és nem szólhatunk egyebet, minthogy várjuk a dolgok jobbrafordulását. Várjuk, hogy Páris és London az egész világra kihaó megértő szellem elhárítja azt a veszélyt Európa zsidósága feje felől, amelynek sorsát Berlinben akarják megpecsételni végzetesen. Berlin felvette a harcot a világ zsidósága ellen és a fasszimusok, mintegy megbüvölten figyelik és utánózzák ezt a merész játékot. De a nagy nyugati demokráciák még ott állanak a vártán és mi zsidók nem tehetünk egyebet, minthogy várjuk azt, hogy győzzön a józan-ság és az intellektuális ismét elfoglalják azt a pozíciót a világban, amelyre predestináltak, nem a születés, hanem a tudás által szerzett nemességük folytán. Ebben bizunk és hinnünk jólesik, hogy a többi dolgok csak efemer jelentőségűek, amelyekre idők múltán úgy emlékezünk majd vissza: mint egy keserű rossz álomra.

Több mint százmillió lejt keresett Streicher véres antiszemita uszításaival

Két és félmillió márkáért kelt el a Stürmer

Berlin. Amiről már régebb idő óta suttogtak, az most megerősítést nyert. Julius Streicher, a véreshangu uszító, akinek néhány évvel ezelőtt csak nyomorúságos kis vegetáló hetilapja volt a „Stürmer”, a hitlerista éra óra erőszakkal beszervezett nagy uszító lapja két és fél millió márkáért cserélt most gazdát. Kitűnő üzletnek bizonyult a zsidók elleni uszítás. A lapot nem az Ullstein-Mosse concern vette meg, hanem az Eher concern Winkler utján, aki a német lapkiadók szövetségének elnöke. A jövedelmet, két régebben demokráta, de most gleichshaltolt lap szanálására fordították.

A szerződés január 1-én életbe is lép.

Igy gazdagodott meg koholt vérvádak alapján és a zsidó százezrek szenvedései árán Streicher. Ilyen alapon lehet mérlegelni az antiszemita uszítók önzetlenségét, akik pénzért adják el meggyőződésüket, méghozzá nem is kis pénzért. Streicher pedig így több mint százmillió leinek megfelelő összeggel, a német „náci” gazdagok első sorába emelkedett.

A „Stürmer” különben az utóbbi időben mérsékelt hangját, a „postaláda” rovat megszünt, s uszításait nem is ujtja meg, csak az 1936. évi olimpiász után.

A bucaresti-i parlament Robut és Ianculescut kizárta az ülésekről

Bucaresti. A parlament kedd délutáni ülésén óriási botrányt inscenáltak a cuzista képviselők. Főleg akkor tört ki óriási láрма, amikor Dobrescu, volt bucaresti polgármester akart elmondani interpellációját. A botrány folytán a parlamenti ülést felfüggesztették és a szünetben a fegyelmi tanács Ianculescu gogáta képviselőt amiért az Dobrescut megütötte 10

napra, Robut pedig dr Lupu képviselővel szemben tanusított magatartásáért 5 napra kizárták az ülésekről.

A kizárások felett szavaztak, amelyet első olvasásban elfogadtak 72-en a kizárások mellett s 69-en ellene szavaztak, ezért újból megismétlik a kizárási indítványt a kamara legkövetkező ülésén.

A zsidó közvélemény megnyilatkozik a „Népünk” mellett

Dr Adorján Armin, az Országos Izr. Központi Iroda elnöke, dr Löwy Ferenc targu-muresi főrabbi, az országos izr. rabbitanács elnöke, Schwarz Hugó a varannói (CSR) hitközség elnöke, dr Gottesman Samuel ungvári ügyvéd és Dr Lóte Jenő mercurea-niraji v. hitközségi elnök nyilatkozatai

Nem akartunk az ügyvel tovább foglalkozni. De mert mindenfelől az üdvözlések és gratulációk olyan tömege érkezett be szerkesztőségünkbe, úgy véljük, hogy kötelességünk a zsidó olvasóközönség elé tárni a megnyilatkozások egy részét, hogy azok is, akik nem voltak egészen tisztában főszerkesztőnk által hozott áldozat nagyságával, meggyőződést szerezzenek arról, hogy az általános vélemény szerint a „nagy per” erkölcsileg lapunk győzelmével végződött.

De mincképpen szaporítsuk mi a szót, ime alant közöljük kivonatolva azoknak a megnyilatkozásait, akik spontánul küldték be hozzánk üdvözlő sorokat, mert ezek a mi bizonyítványaink, amelyek erőt adnak nekünk további harcra és küzdelemre, amelyben mellettünk áll a mi régi hűséges zsidó közönségünk.

Dr Adorján Armin, az erdélyi Országos Izraelita Iroda elnöke, az erdélyi zsidóság nagytiszteletben álló vezérfőfia többek között a következőket írta:

— Minden higgadt, gondolkodású ember csak helyeselt az ebben a kínos ügyben létesült békés megegyezés, mégha az egyik, vagy másik félre nézve áldozatot, vagy látszólagos megalázkodást jelent is, mert mindig jobb a vérző sebek begyógyulása után újra komoly, érdemes közös munkát végezni a közért, mint folytatni a káros és kellemetlen ellenségeskedést, melynek csak hátránya lehet. Ezért én is helyeslem a megegyezés tényét s hiszem, hogy ezentúl mindkét fél igyekezni fog a saját jól hatható munkájára ráutalt felekezeti komoly ügyeinek fokozottabb támogatására.

Dr Löwy Ferenc targu-muresi főrabbi, az izr. hitközségek rabbitanácsának elnöke leveleiből:

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur!

Öszintén gratulálok: 1) hogy perét az oradeai orth. izr. hitközség ügyében beszüntette egyenes és férfias nyilatkozata által, holott hetekre, hónapokra lett volna mit írni a szenzációra éhes publikum részére, 2) hogy lekötözte dr Kecskeméti Lipót főrabbi nyilatkozatát is, amelyet dr Kecskeméti nem adott volna le, ha nem lett volna helyes és amelyet mindenki elfogadhat. Adja Isten, hogy a bajok megszűnjenek. Kiváló tisztelettel és szíves üdvözléssel: Dr Löwy Ferenc.

A csehszlovákiai olvasóközönségünk részéről is rendkívül sok üdvözlés futott be, amelyek közül megemlítjük:

Schwarz Hugó (Vranov) varannói hitközség elnökének nyilatkozatát, aki a következőket mondja:

Nem szoktam szerkesztőkkel levelezni, mert rendkívüli üzleti elfoglaltságom ezt nem engedi meg, de ezúttal kivételt teszek. Régóta élénk figyelemmel kísérem lapjuk heróikus harcait, amivel beakartak hatolni a zsidó közélet Augiasz istállójába, de mindannyiszor kérem akartam Önöket, hogy ne forgácsolják szét erőiket, az ilyen meddő küzdelmekkel. Hiszen számos ilyen „istálló” van és nem jut elegendő idejük, hogy mindezekkel foglalkozzanak. Hízzék náljuk fel teljes energiájukat más alkalmas és célravezető terránumon.

Dr Gottesmann Samuel uzhorodi ügyvéd: Üdvözlését és elismerését küldi főszerkesztőnknek. Ha Oradeára megyek — mondja —

keblemre fogom ölelni a zsidó közélet bátor harcosát, akit harcrai közben minden oldalról támadnak és lehetetlenné akarják tenni. Keblemre ölelem, nemcsak a saját, hanem a sok-sok velem együttérző és gondolkodó zsidó nevében.

Katz Sámuel chiokisi 85 éves régi előfizetőnk írja reszkető kezekkel egy levelezőlapra:

Igen tisztelt és most különösen nagyrabecsült Waesterstrom szerkesztő ur! Csak ma irhatok, mert most kaptam lapjukat. Gratulálok szívből a nagy hőctettért. Ez Önre nem lealázás, de nagy emelkedés volt, jellemére és szellemére egyaránt. Vagyok öszinte tisztelője és becsülője: Katz Sámuel.

Dr Lóte Jenő mercurea-niraji ügyvéd v. hitközségi elnök lelkes leveléből vesszük a következő részletet:

Csak most szereztem tudomást az oradeai hitközséggel szemben fennálló ügynek mikénti elintézéséről. Eddig is nagyra becsültem, de e perctől kezdve tiszteltem és respektálok Ön Úgy érzem, kifejezést kell adjak érzelmeimnek akkor, amikor e harcban legyőzte önmagát, s megtette az ügy békés befejezésére szolgáló nyilatkozatát és ezáltal lehetővé tette, hogy a káros peren kívül intézessék el. Hiszen mindnyájunk érdeke, hogy a zsidó közélet esetleges kirovásával ne vitessenek a nyilvánosság elé, hanem elintéződjék el pro domo. Hiszem és vallom, hogy cikke nem volt falrahányt borsó. De azért az ország legnagyobb orth. hitközségének ügyét

A Mizrahi állásfoglalása az oradeai hitközségi választások ügyében

A Mizrahi legutóbbi vezetőségi ülésén foglalkozott az oradeai orth. zsidó hitközségi választásokkal és beható vita után a következő határozatot hozta:

A mai rendkívüli helyzetre való tekintettel fontosnak tartotta volna, hogy a hitközség jelenlegi vezetősége kezdeményező lépést tegyen egy — minden irányzatot magában foglaló — egység megteremtésére, amely meghozta volna a hitközség életében annyira kívánt békés harmoniát és egyesített erővel küzdhetne a mai súlyos zsidó problémák megoldásának a lehetőségeiért.

Tekintettel arra, hogy minden pártvillongást károsnak tart a zsidó közösségre, ezenel tudomására hozza t. tagjainak és az

Bársonyosan friss arcbor kendőzőszerek nélkül!

Sok ezer nő, hála a Leton szappannak, megszerzi és megőrzi az annyira irigyelt üde, harmatos arcszínét alább egyszerű, nem költséges módon.

Szabály: Esténként mossa arcát a LEION szappan krémszerű habjával. E gyengéden ható krémes habot hagyja arcán néhány másodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel, majd közvetlenül hidegvízzel. Ez az egész! Másnap reggel friss, bársonyosan üde arcát fogja a tükörben mosolyogva üdvözölni.

Ezen módon kezelve az arcbori tübbel ér, mint bármilyen hura, különösen, ha este teletkrém alótt alkalmazza. — A LEION szappan hatását egyszerűen fokozza az eredeti LEION arcfaj és LEION puder.

LEION SZAPPAN

Kapható 22 leier

gyógyszertárban, drogeriában és illatszertárban, valamint a főraktárban Parfümeria Royal Oradea Saspassag.

jobb volt békésen elintézni s amikor a t. fő szerkesztő ur a kívánt elintézését szolgáló nyilatkozatot megtette, akkor csak a „köz”-nek szolgált. Ez nem volt megfutas az Ön részéről, hanem belátása a magasabb erkölcsi tekintetnek, hogy alája rendelt minden egyéni és szubjektív tekintetet a köz érdekének. Kérjük, hogy a jövőben se vasszítse el kedvét, erejét küzdés nélkül dolgozni a kinövéssekkel szemben.

Ma, amikor százszorosán érezzük a helyzet nehézségeit, érezzük a zsidó születés sanyarú adottságát, szükségünk van bátor szókimondó harcosokra, akik tudásuk legjavát viszik a küzdelembe. Mi vidéki intellektuális, elismeréssel adózunk az Ön lapjának és kívánunk továbbra is erőt és kitartást. Fogadja igaz tisztelettel nyilvánítását és az Ur adjon erőt a továbbiakra. Igaz híve: Dr Lóte Jenő.

összes hitközségi tagoknak, hogy a hitközségi választásokon nem vesz részt.

A Mizrahi helyi csoport vezetősége

— Aranyéremmel tüntettek ki egy oradeai iparvállalatot. Örömmel kell regisztráljuk azt a tény, hogy egy oradeai iparvállalatot, a Motza Sámuel tulajdonát képező „Majestic” börgyár az iparügyi minisztérium nagy aranyéremmel tüntette ki. A börgyár gyártmányai országos hírnevet, sőt még az ország határain túl is a legjobb hírnévnek örvendtek és általánosan ismertek s így a miniszter kitüntetése egy arra érdemes iparvállalatnak és annak agilis tulajdonosának méltó elismerése.

Olesó karácsonyi vásár!

Rádió és csillár ajándékok érkeztek a

„Leonardó”-ba kedvező részletfizetésre is kaphatók.

Oradea, Str. Avram Iancu 1.

— KKL országos konferencia Prágában Nov. 17-én tartotta Prágában országos konferenciáját a csehszlovákiai KKL. A konferencián előadottakból kiderült, hogy a legutóbbi évben 2.360.000 csehszlovák gyűlt össze, amely a legnagyobb volt az összes eddigi évek eredményei között. A KKL működésére, azt hitték ártalmára lesz a revizionisták kilépése, de ez egyáltalán nem következett be. Ellenkezőleg, csak növekedett a bevétel és főleg az ifjúság munká-

ja volt eredményes.

— NZO vallásos szervezetei, Varsó. A „Brit Jesurum” néven alakult különálló vallásos szervezetek feloszlata és azokhoz a központi vallásos szervezetekhez csatlakoznak, amelyek az NZO keretei között tömörültek. Ugyanez a határozat a Mizrahi iniciatív csoportjára és „Hitachdut hacharedim” csoportra is vonatkozik.

HETI GLOSSZÁK

Hitler gégebaja

Motto: En kajhaj élő befiv...

Amikor a moabita és midjanita vezérek közös akciót határoztak el Mózes ellen, akkor a midjanita papok azt mondták, hogy nincs ereje csak a szájában. Értsük ezalatt, hogy csak szavakkal tud hatni és ezért állították te ellene Bileámot. Azt a Bileámot, aki azután keleti rabulisztikával és szócsavarással akarta dicsérő szavai közé csempészett zsidóaimakkal tönkretenni a zsidókat.

Az új kor Bileámja, a németek Hitlerje, nem olyan toleráns mint Bileám volt. Ő még anyyira sem érdemesíti a zsidókat, hogy burkolt szavakkal kárhóztassa őket. Hanem igazi amalekita módszerrel, vélt hibáit nemcsak osztorozza, hanem bünteti is, a maga emberi, kicsinyes, gonosz módszereivel. Poklot csinált a földön ötszázézer zsidó testvérünknek, az amalekita Hitler, aki hosszabb idő óta gégebajban szenved.

Gégerák — mondják az optimisták. Hát hogyan? Az égiek így büntetnek? En kajhaj, élő bőfiv... nincs ereje, csak a szájában és most révedtette lett ez a száj, amely osztogatja a halált és a nyomort, ártatlan zsidó százazrek között! Hitler szenved, mint ahogy Titus is szenvedett, a zümmögő légytől, amely agyába fészkelte magát. Hitler is kezdi érezni, a büntető égiek bosszuját. Nem kell babonásnak és nem kell elfogultnak lennünk, amikor úgy érezzük, hogy kell lenni valakinek, tőlünk transcedens távolságban, aki nem bírja már nézni annyi milliónyi ártatlan ember kinszenvedését.

Hitler végső kétségbeesésében — zsidóhoz fordul, hogy gyógyítsa meg. A zsidó ifjakat kiebrudalja az egyetemokről. Zsidó ne legyen orvos. Zsidó ne legyen semmi, a zsidó pusztuljon el — ez a cél, ez a motto, ez a vágyak netovábbja. És amikor a gégebaj már kezd nagyon súlyos lenni, akkor hívják Neumann professzort Bécsből, a világ legkiválóbb gégespecialistáját, hogy segítsen.

Ha nem volna olyan tragikus a sorsunk, akkor hangosan, keserűen és egetharsostatóan kellene nevetnünk ezen a komédián. Kell a zsidó orvos, ahogy kell nekik Ehrlich Salvarsanja, ahogy kell nekik a zsidótalálta maláriás oltás.

A Führer, az emberfeletti embernek kikiáltott mázolósegéd végső kétségbeesésében már zsidó orvoshoz fordul. Neumann dr segíts!

És Neumann professzornak, a vallásos zsidónak, nem lehet és nem szabad segíteni. És ebbeli felfogásunkat nem az támasztja alá,

ami szívünk leghőbb vágya. Nem az az óhaj, hogy Hitler mielőbb bevonuljon a teuton ösök közé a Walhallába. Oh mi nem tudunk ilyen pokolias lenni, még az amalekíták legfőbbjével szemben sem. Bennünket csak a józanság készít arra, hogy azt tanácsoljuk a professzornak, hogy: ne menjen!

Ne menjen a professzor, mert hátha a betegség olyan stádiumban van, hogy a beteg meg kell haljon, magasabb rendelkezés folytán. És akkor újabb minden eddiginél rettentőbb vérvád hárul a zsidóság feje felé: a zsidó orvos megölte a legfőbb antiszemitát. Bárha Neumann minden lehetőséget elkövetne, hogy megmentse Hitler életét, de a rák ellen nem tudja felvenni a harcot. Mi lenne akkor? Rossz rá is gondolni.

Ne menjen a jó zsidó doktor ur Berlinbe, ne menjen, már csak azért sem, mert a Hitler halálánál is rosszabb is következhet. Igen, annál is következhet rosszabb! Hadv Hitler meggyógyul...!

A francia tüzkereszt vezére nem antiszemita

A párisi „Le Journal”-ban egy interjú jelent meg. A kérdezt La Roque ezredes, a Tüzkereszt szélsőjobboldali szervezet népszerűvé vált vezére, aki nyilatkozott a zsidósággal kapcsolatos álláspontjáról. Az ezredes kijelentette, hogy nem hagyja magát befolyásoltatni és szóról-szóra ezt írja:

— Nem akarom a németországi törvényeket és történéseket sem megróni, sem dicsérni, csak annyit mondhatok, hogy ezek a törvények semmi kapcsolatban nincsenek az emberiséggel. A fajiság hangoztatása Franciaországban nem volna egyéb, mint egyszerű majmolás, ami nálunk természetellenes. Magam is hiszem és vallom, hogy a fajiság, gaz örület és

Molnár és Moser
kőlniviz

Legtartósabb illat!

Üdítő hatás!

megengedhetetlen igazságtalanság.

Igy ír az ezredes és a párisi újság azt is közli, hogy a Tüzkereszt szervezetben, sőt a vezetőségben is lehet néhány zsidót találni. Természetesen a világ zsidósága örömmel veszi tudomásul, hogy a francia legszélsőjobboldali szervezet vezére szereti a zsidókat. Csak-hogy. Csakhogy Sir Mosley, az angol feketeingesk levezélt vezére is így kezdte. Nem volt antiszemita. De azután azzá lett. És ezt a páfordulást azzal indokolta, hogy amikor a szocialisták és kommunisták ellen harcolt mindenhol az első sorokban, az élcsapatok legélén, csak zsidókat talált. Ahogy La Roque ezredes legnagyobb ellenére is, Leon Blum, a francia baloldal vezére és a szocialista radikális front leghangosabb reprezentálója. Ha ma nem, hát

A tükör is azt mutatja, hogy
NIVEA-val ápolja magát

A háztartási munkák dacára is puha marad a bőre, ha Niveával ápolja. A Nivea rendszeres használata biztos védelem a kellemetlen hatású nedvesség és hideg ellen. A NIVEA puhán, vékonyan tartja a bőrt és megakadályozza a nyers, kiütéses bőrképződést. Egijedül a NIVEA tartalmaz Euceritet. Ez a kitűnő hatásának titka és ezért a NIVEA pótolhatatlan.

NIVEA-CRÈME dobozokban és tubusokban Lei 16. • 72. NIVEA-OLAJ Lei 24. • 76.

A saszovi rebbe és a zsidó erdőkerülő

A „sassovert”-nél, a „várószobában” egy falusi zsidó gubbaszt a kályha mellett. Kora reggel érkezett egy parasztszelőren és egész napon át figyelmesen hallgatta a „klaus”-ban a tanulást és monón itta be a nagy rebbe csodátról szóló történeteit. Szemeit gondok árnyékolják be és barázdás arca az átélt gondokkal teli időket árulták el. De azért öröm villant át néha arcán. El akarja mondani buját-bajját a szaszovernek. Ez máris bizakodással tölti el valóját, bár még mindig nincsen teljes mértékben meggyőződve a segítségről. Nyugodtan ül a nagy homályos szobában, közel a kályhához, a sok chassid között, akik mind a „kvittli” átvételére várnak.

Künn az ablaktáblákat paskolja az eső. A gábbe asztalán égő gyertyák meg-megimboldognak. Fáradhatatlanul rójja a betűket a ludfoli a fehér papíron és a zsidók félelemmel és tisztelettel lépik át a nagy caddik szobájának ajtaját.

A szerény falusi zsidó lassan felémelkedik. Csak rövid kivánságát véteti papírra. Amikor a gábbe fülébe sugja kivánságát, mélyen sóhajt,

szemei vágyódón néznek a rabbi ajtaja felé. Nemsokára hideg lesz és neki épen most kell reszketni azért, hogy fedél alatt legyen családja és legyen egy kis enivaló a háznál.

Benn, a „szaszover”-nél, kitor a bánat melléből. „Rebbe! En egy erdőkerülő vagyok egy zsidó erdőbirtokosnál. Egész héten át az erdőben vagyok. Mindenkor szorgalmasan elvégeztem munkámat. És a gazda mégis folyton el akar küldeni. Nincs vagyonom, nincsen családom, amelyik segítsen. Ha lakásom feladom, vehetem családommal együtt a vándorbotot kezembe. Rebbe Mose Leib arca nem árul el semmit. Nyugodtan ül, nézi a kvittlit és beszél a falusi ember arcába.

— Együtt laksz a családdal? az erdőben? kérdi megfontolás után. A zsidónak megörnyed a háta és így válaszol: Az ég óvjon ettől. Hiszen olyan bizonytalan ez az állás, hogyan vihetném oda családom?..

— Akkor siess — mondja a rebbe — miközben rápillant a nagy foliánsokra — vidd feleséged és gyermekeidet is az erdei kunyhóba. — Ezután nevetni kezd és felemelkedik helyéről, miközben nézi, hogy a zsidócskának milyen súlyos gondot okoz a parancs teljesítése. Ilyenkor késő ősszel, egy erdei kunyhóba menni

gyermekekkel, asszonnyal, egy bizonytalan az idő viharainak ellent tudni alig álló erdei házba?.. Hiszen a tulajdonos mégjobban fel lesz háborodva..

Erősen havazott már, amikor az erdőbirtokos felkereste az erdőkerülőt. A kunyhóban éles összetűzés volt a két férfi között. Azt hitte már szegény, hogy egy-kettőre ki kell menjen a téli viharba családjával együtt. Akkor hirtelen minden átmenet nélkül megnyugodott a tulajdonos és amikor a ház előtt levő szánkóba ült, akkor új szerződés volt a kerülő kezében, sokkal kedvezőbb, mint amilyen az előbbi volt.

Ismét ott áll a szegény falusi zsidó, a nagy caddik előtt. Ott áll, hogy megköszönje a „szaszovi”-nak a nagy jót, amit tanácsával tett. Reb Mose Leib nyugodtan végighallgatja amit mond, azután gyengéden ránéz egy kéznél levő „chümes”-re és odaszól egyik bocherjének:

— Ismerem én a zsidóimat. Egyetlen egy sem merete volna télviz idején ezt a szegény embert, családjával együtt a szerencsétlenségbe dönteni. Vajjon messzi van-e tőlünk a megváltás?..

akkor holnap, bizonyára jön majd pillanat, amikor a Tűzkereszt vezére szembekerül Blummal. És akkor nem a szocialistát, hanem a zsidót fogja benne — gyűlölni. És ha Blum, a nagy ellenfél zsidó, akkor minden kommunista-szocialista zsidó és mindet gyűlölni kell. És ha ma még nem gyűlöli a zsidókat La Roque ezredes, mi lesz holnap, amikor félreismerten meggyűlöli bennünket?

Akkor kezdődik majd a hajrá a francia szélsőjobboldalnál is. Mert akárhogy és bármiképpen is a vége mindennek ez: üsd a zsidót.

Egy finom női kéz

Költők milliószor megénekelték, írók megírták, szerelmesek sirtak érte és meghaltak: a finom női kézéért. Azért a kézéért, amely mint anya, úgy tud simogatni mint soha senki, azért a kézéért, amelynek finoman vibráló ujjaiiban ezernyi szonáta rimje zeng és csodásan finom futamok rejtőznek. Ugyebár így tudunk mi írni a női kézről.

De vajjon hogyan írjunk arról a finom női kézről, amely a bucuresti egyetem folyosóján ütésre emelkedett és le is sujtott. A legutóbbi diákzavargások alkalmából, írják a lapok, egy egyetemi hallgatót lefogott egy zsidó hallgatót az egyik férfi kollégával és úgy megpofozta, hogy az véres fejjel esett össze. A finom női kéz, véresre pofozott egy kollégánót. Ennyire jutott a lelkek romlása. Mert ne feledjük azt, hogy nem arról volt itt szó, hogy szerelemért küzdött két nő, óh ez sablonos. Arról sem, hogy valamelyik elveszi a másik kenyerét. Nem, egyikről sem. Csak annyit: hogy ez az intelligencia magasiskoláját járó hölgy — arculütötte a zsidóságot. Mert az áldozat egy szegény, sápadt zsidó lány volt, aki tanulni ment az egyetemre és nem verekedni. Micsoda csalódással indulhat neki az életnek, egy ilyen „megpofozott” nő. Véres lett arca, haja, ruhája, csak azért, mert zsidó anya szülte.

És a „finom női kéz” új hivatást talált. Nem fájó sebeket kötött, nem lázas gyermek homlokát hűsíti, nem férfiszájnak nyújtja csókra, nem, egyiket sem. „Új hivatást” talált. Verekszik, üt és pofoz. Nem is egy embert,

hanem tizenhat milliót egyszerre. Arculütötte a zsidóságot. Mert ez ma az uralkodó szellem. Régen? Egy leány, a görög és latin klasszikusokat élvezte, olvasott szonetteket és járta a képgallériákat. Leikésedett minden széperért, jóért. Állítólagos lelke milliónyi szépséggel. Hiszen ezt követeli joggal az élet, egy fiatal leánytól. Megengedték nekik, a nőknek, mert kulturszomjasok voltak, hogy továbbképezzék magukat. Ma már egyenrangú egyetemi polgárok, akik épen úgy harcolhatnak a tudomány és művészetek terén, mint a férfiak. De nekik ugylátszik nem a könyvek, nézetek, a tudás és hasznosság pálmája kell. Hanem az „ököljog” uralmának barbár hódolói közé állottak. És a finom női kéz, meggyalázta önmagát. Útésre emelkedett és megverte egy vele egyenrangú kollégánót. A finom női kéz romantikáját is le kell degradálnunk. Nincs többé finom női kéz, csak pofozó brutalitás van, ott lenn, az egyetemek „felszentelt” csarnokaiban...

Fotográfia a német zsidókról

Nemrégiben a berlini zsidó hitközség nagy termében a palesztinai vándorlás kérdéséről beszéltek. A bevezetést a hitközség elnöke tartotta, Heinrich Stahl a Berlini Viktoria Biztosító igazgatója, aki a következőket mondotta többek között:

— Minden vándorlásnak célja kell legyen és nem mehet senki a nagy bizonytalanságba. Nem mondunk újat, amikor állítjuk, hogy ebből az országból el kell menjünk és ez a folyamat már meg is indult. Felmerül a nagy kérdés, Hova? Csak két lehetőség volna: Dél-amerikába és Délafrikába. De itt is korlátozott a felvevőképeség és felvevési akarat. Őszintén

*Ideális, birtos, olcsó
Kellemes harkajló az
Artin - dragée.*

bevallhatjuk, hogy főképpen egy marad számunkra: Palesztina.

Ezt mondotta az anticionista programmal megválasztott elnök Berlinben. De sok könny és jaj kellett jöjjön, amíg Stahl direktor ur is felismerte azt, hogy mit jelent Palesztina a zsidóság szempontjából. Jó volna, ha a Stahl példáján okulnának azok, akik még mindig nem látnak és hallanak, akik még mindig azt hiszik, hogy asszimilációval, idegen pártokban és idegen zászlók alatt boldogulhat a zsidóság.

Viszont ugyancsak érdekes és szinte jellemző a német zsidóságra, hogy egy bizonyos gögöt nem tudnak levetni még azok sem, akik különben ismerik a dolgok nyitját és mélységeit. Így például dr. Franz Meyer, a német cionisták egyik vezére azt mondotta a legutóbbi ülésen: Az 1000 kiadott certifikátból azért kaptak 500 darabot a német ifjuság, mert a német zsidóknak kitűnően iskolázott mezőgazdasági ifjusága van...

Hát ez enyhén szólva: nem felel meg a valóságnak. Tudniillik, az nem igaz, hogy ezért kaptak 500 certifikátot, holott a világ zsidóságának számarányához viszonyítva, legfeljebb 50 darab járt volna a német zsidóságnak. Nem azért kapták, mert jó mezőgazdasági munkások, mert Lengyelországban, Romániában, Arabiában és Perzsiában és még sok helyütt másutt is, legalább 100.000 főnyi kitűnően kiképzett chalu várnak certifikátra. És a hallatlan nagy áldozatokkal járó kiképzés után némán hallgatnak és várnak, mert úgy érzik, hogy a leg-sürgősebben most a németeknek kell a palesztinai szabadulás. Ők szegények hallgatnak és ennek ellenében egy német cionistában is fellázad a porosz gög és azt mondja, hogy azért kapnak 500-at az ezerből, mert ők — igen ők, a német zsidók — a világon a legjobbak.

Ilyen bebeszéltek ők, német zsidó testvéreink. Ez rájuk ragadt abban a millióban. Nem is csoda. De le is szokhatnának róla, mert ahogy ezért a tulajdonságukért gyűlölik az egész világon a németeket épen úgy meggyűlölnék őket is — pedig nekik sok szeretetre volna most szükségük. Nagyon sok szeretetre, hogy mielőbb kikerülhessenek a barna pokolból.

S. J. AGNON (IEL-AVIV):

Történet a kecskéről

Történet egy öreggel, aki köhögésben szenvedett. Mentek és kérdezték az orvosokat, azt mondták, hogy igyon kecsketejet. Ment és vett magának egy kecskét és bevitte a kamrába. Nem telt bele sok nap és a kecske eltűnt. Mentek keresni és nem találták, sem az udvarban, sem a kertben, sem a tanház tetején, sem a forrásoknál, se hegyen, se mezőn. Néhány napig elmaradt, aztán magától visszatért és amikor visszaérkezett, tele volt a tőgye sok tejjel és az izé olyan volt, mint az Éden kertjének ize. És nemcsak ez egyszer, hanem sokszor tűnt el a házból, mentek keresni és nem találták, míg vissza nem tért magától és tőgye tele volt méznél edesebb tejjel és az ize, mint az Éden kertjének ize. Egyszer szólt az öreg a fiának: fiam, tudni vágyom, hová megy és honnan hozza ezt a tejet, mely oly édes az innymennek és minden csontomnak gyógyulás. Szólt neki a fia: Apám, van erre jó tanácsom.

Mi az? Fölállt a fiu és hozott egy fonalat és hozzákötötte a kecske farkához.

Szólt neki apja: Mit cselekszel, fiam?

Fonalat kötök a kecske farkához és ha érzem, hogy el akar indulni, fogom a fonalat végét és megyek én is vele az uton. Bölintott az öreg a fejével és reáolvasta: „Fiam, ha bölcs a te szíved, örvend rajta az én szívem is.”

Reakötötte a fiu a szép fonalat a kecske farkára és figyelte észével: Mihelyt menni akart, fogta a fonalat a kezébe és nem engedte el, míg el nem indult és ő utána ment. Huzódott és ment, míg egy barlang elé ért. A kecske bement a barlangba és az ifju fogta a fonalat és ment utána. Így mentek egy óráig, két

óráig és lehet egy napig, két napig. Megrázta a kecske a farkát és elkezdett megegni. A barlang végére ért. Amint kijöttek a barlangból, látott magas hegyeket és bérceket édes gyümölcsökkel és élő víz forrása csorgoz a hegyekből és a szél mindenfajta illatokat lehel és a kecske felkuszik a fára és belekapaszkodik ágába s szentjánoskenyér hult a fáról tele méz zel és a kecske eszik a szentjánoskenyérből és iszik a kerti forrásból. Felállt az ifju és szólt a járőkezőknek: megeskettek benneteket, jó emberek, mondjátok meg, hol vagytok és mi ennek a helynek a neve? Mondották neki: Izrael országában vagy és közel vagy Cefathoz. Fölemelte az ifju a szeméit a magasba és szólt: áldott legyen a Mindenható, hogy elhozott Izrael országába. És megcsókolta a porát és leült a fa alá. Mondotta: míg lehel a nap és futnak az árnyékok, itt ülök a hegyen, a fa alatt, aztán hazamegyek és elhozom apámat, anyámat Izrael országába. Amíg így ült és táplálta szeméit Erec Jisrael szentségéből, hangot halloott, mely hirdette: Jertek, menjünk a Szombat királynőjének elejébe! És látott embereket, mint anyagokat fehér átvetőkké burkolva, mirtuságakkal a kezükben és minden ház ki volt világítva sok gyertyával. Gondolta, elérkezett a péntek este, most már nincs idő visszatérni. Kitépett egy nádszálat és bemártotta bogókba, mikből tintát csinálnak, hogy a Tóra könyvét írják vele és vett egy darab papírt és levelet írt anyjának: a föld szeléről dalokat hallatok, hogy megérkeztem békében Izrael országába és most itt ülök Cefath szent városa mellett és illatosodom a szentségtől. És ne kérdezd, hogyan jutottam ide, hanem fogd meg azt a fonalat, amelyet a kecske farkához kötöttem és menj a kecske nyomában és akkor biztosan mégy az uta-

don és érkezél Izrael országába. Összegöngyöltette az ifju a cédulát és betette a kecske fülebe. Gondolta a szívében: Ha majd odaér apához, apa megsimogatja a fejét, az megrázza a füleit és akkor kiesik a cédula a fülemből, apa azonnal felveszi a cédulát és olvassa, ami benne írva van és fogja a fonalat és jön velem Izrael országába. Visszatért a kecske az öreghez, de nem mozgatta a füleit és a cédula ki nem esett. Mikor az öreg látta a kecskét, hogy visszatért és a fiu nincs vele, ütni kezdte a fejét és kiáltott és sirt és jajgatott: fiam, hol vagy? Fiam, bár haltam volna meg én helyetted, fiam, fiam. És egyre sirt és gyászolt a fiáért, mondván, vad állat ette meg őt, szét-tépte, szét-tépte a fiamat. És nem akart vigasztalódni és szólt: leszálok a fiamhoz az alvilágba. És valahányszor látta a kecskét, szólt: jaj az apának, aki száműzte gyermekét és jaj annak, aki kivitte ebből a világból. És nem tudott nyugodni a lelke az öregnek, míg metszőt nem hivatott, hogy levágja. Jött a metsző és elvágta a kecskét. Lenyuzták a bőrét és cédula esett ki a fülemből. Fölvette az öreg a cédulát és szólt: fiam írása ez. És olvasta mindazt, amit fia írt neki. Elkezdte ütni a fejét és sirt: jaj, jaj, oh jaj az embernek, aki elrontotta a szerencsáját saját kezeivel és jaj az embernek, aki rosszul fizetett a jötevőnek. Gyászolta a kecskét hosszú ideig és nem akart vigasztalódni és szólt: jaj nekem, hogy felmehettem volna egy ugrással Izrael országába és most elkoptatom napjaimat ebben a Galuthban. Azóta eltűnt a barlang nyílása a szem elől és a rövid ut többé elő nem kerül. Az ifju pedig, ha meg nem halt azóta, még virágzik, mint a virág a bozótban és aggságban is ifjan zöldel és virul és az élet országában él és boldogul.

Lepada'u miniszter rendelete értelmében:

Az erdélyi zsidóság bucurestii hitközsége autonomiát kapott

Evek óta érdekes belső harc folyik a bucaresti anyahitközség és az Erdélyből odaköltözött ortodox mentalitású zsidók között. Amint már legutóbbi számunkban is megírtuk, a bucaresti orth. hitközséggel kapcsolatban a vallási differenciálódás olyan élesen mutatkozott az első perctől kezdve, hogy közös platformra jutni kevés kilátás nyílott. Ez az ellentét hol erősebben, hol gyengébben mutatkozott, aszerint, hogy a nagy hitközség vezetősége mennyiben érezte az erdélyiek „konkurrenciáját.” Természetesen a főtörekvésük odairányult, hogy bekebelezzék minden tekintetben az erdélyieket és e célból bizonyos kedvezményeket helyeztek kilátásba, főképpen a vágatással kapcsolatban. Ezen a téren azonban oly nagy volt az ellentét a két felfogás között, hogy közös nevezőre nem bírták hozni a két mentalitásbeli különbözőséget.

Evekig tartó viszálykodás magva volt ez, amely most végre nyugvópontra jutott. Egyidőben az erdélyi ortodoxok hitközsége és a nagy hitközség vezetősége között megállapodás jött létre az irányban, hogy Schorr főrabbit választják meg az erdélyiek főrabbiának. Ez egyidőre elhallgattatta a két különböző felfogású zsidók további ellentétét, azonban végül mégis nyíltan rendezni kellett a kérdést.

Ujabb tárgyalások indultak meg, amelyeken a különben igen megértő és lojális anyahitközségi vezetők. Birman szenátor, hitközségi elnök jóakaratuságára támaszkodva, azt kérték, hogy az erdélyi ortodoxok hitközsége a bucaresti vágatási díjaknak tizenhatod részét fogadják el, mint a rájuk eső részt. Az erdélyiek ezt nem fogadták el, mert kiszámították, a „benszült” zsidók e téren való könnyedségére, nem találják meg az arányt a vágatási fogyasztásnál. Ezt tekintetbe véve és szemelött tartva, az erdélyi ortodox hitközség prominens vezetői felkeresték Lepedatu minisztert, akinek előadták álláspontjukat. A miniszter igen megértően fogadta a hitközség panaszát és hosszas tárgyalások után 429—244—1934. beadványt olyképen intézte el, hogy rituálé szempontjából egyenrangúnak ismerte el a bucaresti ortodox hitközséget a nagy hitközséggel és ezzel teljes autonomiát adott számukra.

Egyidejűleg Lepedatu miniszter a következő kijelentést tette:

— A zsidóság mai helyzetében nagyon szomorú, hogy a zsidók az ország sokrészében szemből állanak egymással. Így van ez számos erdélyi, bukovinai és besszerábiai hitközségben. Remétem azonban, hogy a mostani rendelkezéssel a két hitközséget közelebb hoztam egymáshoz.

A miniszter megértő, nagyfokú toleranciáról tanuskodó nyilatkozatát megelégedéssel vették fudomásul azok, akik a miniszternél jártak és hinni lehet, hogy ezzel a sok huzavonát és ellentétet átmasztó kérdést sikerült végre nyugvópontra juttatni.

Most már misem áll utjában annak, hogy a bucaresti vallásos zsidóság elinduljon azon a fejlődéskövetelte úton, amely oda fog vezetni, hogy egy virágzó vallásos hitközség növekedjék naggyá az ország fővárosában. A hírek szerint épen ennek a célnak érdekében mozgalom indult meg most az erdélyiek között az irányban is, hogy Schorr főrabbi helyére egy megfelelő mentalitású askenázi főrabbi kerüljön a bucaresti vallásos zsidó hitközségnek élére, mert egy megfelelő lelkipásztor sok tekintetben összefogná a még nem eléggé összeforrott és még mindég nem egészen egységes bucaresti ortodox zsidóságot.

Ennek a biztos hitében dolgoznak a bucaresti vallásos zsidók, akik különösen ambicionálják, hogy mintahitközségévé váljanak az országnak, amelyre égetően sürgős szükség van, hogy az ország fővárosa ezen a téren is magához ragadja az iniciatívát és centruma legyen az ország vallásos felfogású zsidóságának is.

Folytatjuk

Olcsó karácsonyi árusításunkat Egyes öltöny és kabátszövet maradékokat rendkívül olcsón árusítjuk. Maradékok már 25 leitől darabja

Deutsch Posztóáruház

Erdély és Bánát legnagyobb szövetáruháza
Oradea, Strada Avram Iancu No. 4.
Diszes heti naptárunkat vevőink díjtalanul kapják

Véres antiszemita zavargások Lengyelországban

Egyre nő a halottak és sebesültek száma

Varsó. A kormány szigorú rendszabályai ellenére Lengyelországban tovább folytatódnak az antiszemita zavargások, sőt egyre súlyosabb méreteket öltenek. A hivatalos lengyel távirati iroda közlése szerint Kielce körzetében, Odrzywol városkában antiszemita kilengéseket rendeztek a nacional demokrata párt agitátorai. Opocznoából rendőrkülönítményt menesztettek Odrzywolba a zavargások megfékezése céljából. Utközben a rendőrök megtámadta egy embertömeg, melynek tagjai közpört zudítottak a rendőrökre. A rendőrök sortüzet adtak a levegőbe, mire a tömegből revolverlövésekkel válaszoltak. A rendőrség erre kénytelen volt a tömeg közé lőni, melynek következtében négy tüntető meghalt, többen megsebesültek. A huligánok vezetőit letartóztatták. Kielce körzetben másutt is voltak antiszemita zavargások, amelyeket azonban sikerült idejében elfojtani. Hivatalos jelentés szerint az egész körzetben csend és rend uralkodik most.

Ezzel szemben a zsidó Távirati Iroda jelentése szerint Kiwow városkából, mely öt kilométerre fekszik Odrzywoltól, az antiszemita huligánok által terrorizált zsidó lakosság kénytelen volt elmenekülni. A menekülés pánikszerű volt és a zsidók otthagyták minden vagyonukat. Miután nem állott rendelkezésükre elegendő kocsik tiz zsidó gyalog indult neki az országutnak. Utközben rájuk támadt egy felkőbácsolt tömeg és súlyosan inzultálta. Egy hatvanhat éves öreg zsidót haldokolva szállították kórházba, ahol kiszenvedett. Egy másik megsebesített zsidó szintén agónizál. Az országúti összecsapásnak ezenkívül több súlyos sebesülte van még.

Lemberg. A lebergi politechnikum mérnöki fakultásán a nemzeti demokrata diákok behatoltak a laboratóriumokba és súlyosan inzultáltak kilenc zsidó diákot, akik közül kettőt életveszélyes sebekkel kórházba kellett szállítani.

A politechnikumon felfüggesztették az előadásokat.

November 28-án, a három évvel ezelőtti Lembergben megölt diák, Grotkovszki halálának évfordulója alkalmából a nemzeti demokrata diákok tüntetéseket rendeztek a zsidók ellen. Több helyen beverték a zsidó üzletek ablakait és súlyosan inzultáltak egy ötven éves zsidó férfit. A rendőrség széteszlatta a tüntetőket és többet letartóztatott közülök.

Posen. A poseni zsidó egyetemi ifjuság önszegélyző szervezete kommünikében közli, hogy november 23-ika óta állandó támadásoknak vannak kitéve a zsidó diákok az egyetemen. Az antiszemiták véresre verik és kikergetik a zsidókat a fakultásokról. Az egyetem rektora megígérte a zsidó diákság delegátusainak, hogy gondoskodni fog a rend fenntartásáról, a véres támadások azonban nap-nap után megismétlődnek. Összesen huszonöt zsidó diákot sebesítettek meg súlyosan az antiszemiták. A diákság elhárította, hogy a többi lengyel egyetemeken zsidó diákifjuságával karöltve egyetemes védelmi akciót indítanak a kormánynál.

Varsó. Tegnap temették el Radom városkában a hatvanhat éves Monisch Poznamszki nevű zsidót, akit az antiszemita huligánok öltek meg. A zsidó lakosság hatalmas tömegei kísérték utolsó útjára az antiszemita zavargások áldozatát.

Az antiszemita zavargások azonban még mindig nem szüntek meg, sőt Radomban is újabb kilengésekre került sor. A nemzeti demokrata huligánok számos zsidó üzlet ablakait zúzták be.

Általában a kilengések most inkább a kisvárosokra koncentrálódnak. Radomon kívül Nowe-Mjasto helységben is súlyos zavargások voltak. Számos zsidót véresre vertek a huligánok, míg másoknak ablakaikat zúzták be.

Lesujtó véleményt nyilvánított

A nemzetközi jogi konferencia a nürnbergi zsidó törvényekről

Páris. A nemzetközi jogász konferenciát november 30-án és december 1-én tartották meg Párisban, a nemzeti szocialista törvények jogi alapjairól. 320 delegátus vett ezen a konferencián részt és beható tanulmányozás után egyhangulag elfogadták azt a rezolúciót, amely szerint: a konferencia ama nézetének ad kifejezést, hogy ezek a törvények olyan ideológiai szempontból készültek, amelyek azokkal a jogról alkotott alapelvekkel, amelyek emberek egymásközötti viszonyát, a civilizált népeknél szabályozza — szöges ellentétben állnak. Ezek a törvények hallatlan merényletet jelentenek az emberi méltóságra és szent emberi jogokra, valamint a lelkiismereti szabadságot sértik.

Személyi jogra vonatkozó kitételeket külföldi törvényesékek nem kötelesek respektálni. Vissza kell utasítsák azokat, mert merényletek az emberi jogok ellen. Ezek a jog nélküli jogi alkotások olyanokra is vonatkoznak, akik külföldiek, de ideiglenesen Németországban tartózkodnak. Ezek viszont beavatkozást jelentenek más állambeli polgárok jogaiba, amely ellen fel kell szólaljanak az érdekelt államok. Az állampolgári jogok megvonása számos jogszere-

rinti állampolgárt kivándorlásra kényszerít, mert nem akarják kitenni magukat a megvetésnek, a szokásos kirablásnak és üldözésnek. Viszont ez terheli az idegen befogadó nemzeteket, amelyek ezeket a rendszerint szegény embereket fel kell vegyék a saját polgáraik rovására.

A konferencia azt tanácsolja tehát, hogy jöjjenek össze azok az államok, amelyek nem helyeslik ezeket a nemzetközi jogszokásokkal ellentétes törvényeket és a Népszövetség is köteles lenne ezeknek a törvényeknek visszahatásáról tárgyalni. A konferencia kijelenti, hogy azok az ideológiai nézetek, amelyek a nemzeti szocialista törvények nyugszanak, nem méltók arra, hogy megvitatás tárgyává tészenek, mert a neveltségesség bélyegét viselik magukon és alkalmazásuk nemzetközileg undort keltenek. Az ilyenfajta törvényhozásnak nincs joga arra, hogy jogi doktrínákkal alátámasztást nyerjenek, mert ezek alapját a gyűlölet, a politikai, gazdasági és szociális rivalitás képezi, amelyet a nemzeti szocialista kormány korbácsol fel.

Halálos ágyán visszatért a zsidósághoz egy pesti kitért zsidóasszony

Budapest. Néhány nappal ezelőtt tragikus esemény játszódott le egy pesti családban, amely a sablonos családi tragédián felül, rendkívül sok tanulságot rejt magában zsidó szempontból. Ruttkai Lászlóné egy 22 esztendősszony halt meg öt nappal esküvője után. Ruttkai László és felesége a katolikus egyház szertartása szerint kötöttek házasságot. A fiatal asszony néhány hónappal ezelőtt kitért, vőlegénye határozott kívánságára, aki szintén kikeresztelkedett zsidó volt.

A temetése, a tragikusan fiatalon elhunyt asszonynak, akit leánynevéen Spitzer Ilusnak hívtak, mégis zsidó szertartás szerint történt. Halálos ágyán azt kérte, hogy vegyék vissza a zsidóság kötelékébe. A törvény szerint, ha valaki vissza akar térni, jelentkezni kell a plébánián. Ebben az esetben lehetetlen volt. Dr. Groszmann Zsigmond rabbi megjelent a halálkőnél és „befogadta őt újra a zsidó egyházba”. Ugyanakkor három ur elment az illetékes plébániahivatalba és kérte, hogy tekintsenek el a hivatalos eljárástól. Hivatalos irást nem adhatott a plébánia hivatal, mert személyes jelentkezés az eljárás, de tekintettel a rendkívüli körülményekre, nem emeltek kifogást.

Estére meghalt a 22 esztendőss Spitzer Ilus. Így történt, hogy míg néhány nappal ezelőtt katolikus pap eskette, koporsója felett zsidó rabbi tartott gyászbeszédet.

A temetés után megjelent a rabbi hivatalban Ruttkai László, a férj és zokogva kérte dr. Groszmann Zsigmond rabbitól, hogy oldja fel a szörnyű büntudat súlyát alól. Ő volt az, aki rávette menyasszonyát, hogy hagyja el a zsidóságot.

Megdöbentő tragédia. És szomorú kórkép, a magyarországi zsidóság egy részének mentali-

tására. A férj, a lappangó, de annál veszedelmesebb antiszemitizmus miatt tért ki és az egyéni bűn mellett, nem hallgathatjuk el, hogy ebben a tragédiában bennerejtőzik a huszadik század zsidósága egy részének szomorú élet-sorsa is.

Spitzer Ilus, a 22 éves teremtes pedig zsidó temetőben nyugszik és alussza örök siri álmát.

Külföldi zsidó frontarcosok olasz zászló alatt

Róma. Az olasz háború hadi önkéntesei között igen nagy arányszámban vannak a zsidók. Nemesak magából Itáliából, hanem Egyiptomból, Algirából, Görögországból, Törökországból és egyéb országokból is. Leginkább olyan zsidókról van szó, kiknek szülei Livornóból, Anconából, Pisából és más olasz városokból kivándoroltak és olasz hazájuk iránt való hűségüket most le akarják bizonyítani. A Róma melletti Sabaudiában felállított légióban, mely egészben külföldi olaszokból alakult, igen nagy számmal vannak zsidó tiszték. Egyik zászlóaljnak a tunisi Lionelle Attias zsidó őrnagy a parancsnoka, aki a légió parancsnoka után a legmagasabb rangú tiszt. Attias őrnagy a nagybátyjával és fiatal fiával együtt önként sietett a zászló alá. Az önként jelentkezett zsidó tiszték közül főlemlítendő: Modiano hadnagy Szalonikiból, Sacuto hadnagy, Bensan és Disegni századosok, akik a világháborúban is az olasz hadseregben küzdöttek. Catarinas Emanuel ifjú rabbi is önként jelentkezett.

Rómából jelentik, hogy az abesszíni front-

AMI CIPONK AZÉRT
MERT PALMA A SARKA
AZÉRT TART KIANNYI TELEP
MERT OKMA ATALPA

Dr. Faitlovits érdekes előadása a falasákról

Nemrégiben dr. Faitlovits előadást tartott New-Yorkban arról a felfedező utazásáról, amelyet annak idején tett Abesszíniában, amikor megtalálta a falasákat és megalakította a Pro-Falasa bizottságot.

Faitlovits 1923-ban egy nagy központi iskolát létesített Addis Abebában. E megalakított bizottságnak köszönhető, hogy a keresztény misszionáriusok sikeres működése megszűnt a falasák körében. Azóta békén hagyják őket, amit elsősorban annak lehet betudni, hogy a császár igen toleráns. Faitlovitsnek sikerült sok falasát Palesztinába és a galutba vinni, ahol tanítóknak és rabbiaknak képezték ki őket. A Pro Falasa bizottság a héber szentkönyvekből kivonatokat terjesztett és taníttatta a hébert, amely ismeretlen volt előttünk.

Faitlovits newyorki beszédében hangsúlyozta, hogy feltétlenül szükségesnek látja, hogy egy nevelőotthont állítsanak fel Palesztinában direkt a falasák részére. A kiképzett ifjak pedig azután vezető állásokat nyerjenek el otthonukban. Azonkívül arra is rámutatott Faitlovits, hogy India, Afganisztán, Kína és Perzsia exotikus zsidói számára is szüksége volna egy ilyen kiképző iskola létesítésére. Palesztinában. Egyedülálló intézmény volna ebben a minőségben és áldásos volna tevékenysége. Végül hangsúlyozta annak szükségességét, hogy minél több pénzt adjon a világ zsidósága a falasák további kiképzésének előmozdítására.

ton működő két olasz zsidó tábori rabbi, Aldo Sonnino és Amadeo Terracina kitértetést kaptak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért. Az olasz kormány e héten nevezte ki a harmadik zsidó tábori rabbit az abesszini front-ra Emanuel Catarinas személyében, aki önkéntesen jelentkezett a hadseregnél.

Joachim Prinz Jugoszláviában. Belgrádból jelentik Néhány napja Jugoszláviában tartózkodik dr. Joachim Prinz, a neves berlini rabbi, és zsidó történész, aki a jeruzsálemi héber egyetem európai meghatalmazottja. Belgrádban, Zágrábban és Serajevóban nagyszabású előadásokat tartott az egyetem érdekében. Előadásait ezrekre menő tömeg hallgatta végig. Joachim Prinz meg akarja szervezni a jeruzsálemi egyetem barátainak körét Jugoszláviában és ki akarja építeni az együttműködést a jugoszláviai főiskolák és héber egyetem között. Ebben az irányban tárgyalásokat folytatott a belgrádi és zágrábi egyetemek és akadémiák reprezentánsaival. A belgrádi egyetem fogadó estét rendezett dr. Prinz tiszteletére. Az egyetemi szenátus diszülésén, amelyen a rektor és prorektor, a dékánok és tudományos akadémia tagjai is résztvettek, dr. Corovic rektor meleg szavakban üdvözölte a jeruzsálemi egyetem kuratóriumának delegátusát és kezdeményezését a jugoszláviai és jeruzsálemi egyetem együttműködéséről és a tudományos közlemények kicseréléséről. Dr. Prinz meglátogatja Jugoszlávia többi városait is, majd Romániába jön.

— Saját gyártmányú cipőt, garanciával legolcsóbban vehet SZIRMAY-nál, Oradea, Sas-palota.

Megnyílt a „CORSO” illatszertár

Legolcsóbb beszerzési forrás.

Minden vevő ajándékot kap!

Bulevardul Regele Ferdinand 11-b,

Banca Româneascăval szemben a sarkon.

HIREK

A „Népünk” cikkeinek utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5696

Péntek: Kiszlev 17. Dec. 13.

Szombat: Kiszlev 18. Dec. 14.

Heti szidra: וישלח

Heti haftóra: הן עובדי

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 4'05

gyertyagyújtás 4'15

Istentisztelet kezdete 4'20,

Szombat befejezése 5'15.

Egy per margójára

Irt: DR. KLEIN MIKSA Cluj

Az oradeai törvényszék előtt folyó per befejezést nyert. A zsidó közvélemény megnyugodva vette tudomásul ennek a pernek elintézési módját és formáját. Ennek a pernek nem is volt szabad másképp végződni mert ez a per nem szolgált zsidó érdeket.

Magam is megkísértem az ügynek békés uton való rendezését magasabb zsidó érdekből. Nézetem szerint, minden ilyen konfliktusnak a din-tóra előtt, vagy egy „Ehrengericht“ előtt kell nyerjen elintézés, mert másképpen ezek a konfliktusok veszedelmeket rejtegetnek a mi belső közéletünkre. A zsidó közélet sokszor parancsol hallgatást lenézést, súlyos tömegtartóztatást, Sok körültekintést és megfontolást kíván a mód, ahogy feltárjuk a zsidó közélet hibáit, hogy azokat közös összefogással orvosoljuk.

A konfliktus zsidó szellemben intéződött el. Nem kisebbíti a „Népünk“ erkölcsi jelentőségét a nyilatkozat, amelyet a főszerkesztő aláírt. Az össz-zsidóság érdeke követelte ezt az áldozatot, mert az a per nem a zsidó érdekek védelmét szolgálta. Csak a szélsőséges elfogultságot képviselő zsidó lap és a zsidóságot a magyarsághoz tartozónak való irányzat — általam különben becsült — képviselő irt elítélőleg erről az elintézési formáról. Az áldozat, amit a főszerkesztő hozott, a zsidóság részére hozott áldozatnak tekintendő. A mai súlyos idők parancsolják, hogy új utakat keressünk a zsidó közvélemény megítélésére és megítéltetése tekintetében. Mi ismerjük azokat a hibákat, amelyek előfordulnak a zsidó közintézményeknél de a zsidó sajtónak hallgatni kell, mert az intézmények fennmaradása és megjavítása érdekében az orvoslásnak más módját kell keresni.

Nekünk békességre és belső nyugalomra van szükségünk, mert sok a mi ellenségünk. Nekünk erős építő munkát kell végeznünk. A zsidó sajtónak az kell legyen feladata, hogy a nemzsidó közvélemény helyesen ítéljen meg bennünket és ismerjék meg intézményeink célküzéseit. Ne maradjunk egymást. Komoly fegyelmettséggel kell építő munkát végezzünk.

Jóleső érzéssel zárom le tehát az oradeai pert. Igyekeznünk kell feledni ezt az egész incidenst és komoly összefogással betölteni azokat a réseket, amelyeket ez a per, az oradeai zsidóság belső harmóniáján ütött.

— Jabotinsky Londonba költözik. Külföldi zsidó lapok szerint az NZO elnöke Wladimir Jabotinsky nemrégiben a Betar tengerészeti iskoláját látogatta meg Civita Vecchiában (Olaszország), ahol megtárgyalta az iskola ügyeit és a „Sára“ nevű iskolahajó ügyét, onnan pedig Párisba utazott. A francia fővárosból Londonba megy végleges tartózkodásra, mivel az NZO központi irodák is odaköltöztek. Január elején Lengyelországba utazik, ahol fontos tanácskozások kezdődnek az új cionista szervezet tovább kiépítése tárgyában.

— A törökországi zsidók helyzete. Az utóbbi időben a zsidó és nemzsidó sajtóban egyaránt olyan hírek kerültek napvilágra, amelyek a törökországi zsidók rossz helyzetéről, a zsidóüldözések felélénküléséről és fejlődéséről, valamint meglévő jogaik megcsönkítéséről számolnak be. A török sajtó a legmesszebbmenő cáfolatokkal válaszolt ezekre a hamis és tendenciózus rágalmaknak minősítette. Legelsősorban a török kormány hivatalosa, a „Republika“ kelt ki a legélesebb tónusban a világsajtó ellen, amely ilyen rosszindulatú, koholt híreket kolportál a török köztársaságról, amelynek célja nem más, minthogy a fiatal köztársaságot barbár és türelmetlen országnak tüntesse fel a világ közvéleménye előtt. A török sajtó egyöntetűen kéri a zsidóságot, hogy cáfolja meg ezeket a rágalmakat.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori feltelődása, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József“ keserűvíz, kisebb adagokban elosztva, naponta többször bevéve, hatékony segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések ebizgolták, hogy a Ferenc József víz alhasi megbetegedések eseteiben — túltáplált, vérbő egyéneknek is — gyorsan, biztosan és mindig enyhén hat. Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és fűszerüzletben.

— Héberül beszéltek a varsói rádióban. Varsó. A Keren Hajjesod igazgatójának, Leib Jaffenak november 23-án a lengyel rádióban tartott beszédét százezrek hallgatták egész Lengyelországban. — A Jaffe által héber nyelven tartott beszédet azonnal lefordították lengyelre. Nagyobb városokban, mint például Varsóban, Krakkóban, Lembergben hangszórókat szereltek fel az utcákra és sokszázan hallgatták a szabad ég alatt Jaffe héber előadását.

Mit ír a világ legkomolyabb orvosi folyóirata a Gastro D. kiváló gyógyhatásáról

A „Medizinische Wochenschrift“ című világhírű bécsi orvosi folyóirat 1935. évfolyamának 6. számában hosszabb értekezés számol be azokról a rendkívüli eredményekről, amelyeket a nemrég felfedezett, de ma már világhírűvé vált új amerikai gyógyszerrel, a Gastro D.-vel végzett kísérletek folyamán a Pelikan-gasse 4. szám alatti Childis Spitalban (amely tulajdonképpen a Rockefeller-alapítvány bécsi rákkutató intézet) elérték. A szóbanforgó cikk közlései szerint ebben a világhírű intézetben is megállapították a Gastro D. kiváló gyógyhatását gyomor-, máj-, epe- és vesebajoknál. A kísérletező orvosok beszámolója szerint a Gastro D. rendkívüli hatásának a titka abban rejlik, hogy olyan anyagot tartalmaz, amely az egész vegetatív idegrendszerre rendkívüli hatással van és az egész emberi organizmust szabályozza.

A Gastro D. Romániában megrendelhető 130 lej utánvétellel Császár Ernő gyógyszerésztől Bucuresti, Calea Victoriei 124.

— Német gyalázatosság. Halleből jelentik: Ketschen városban S. nevű szappankereskedőt „fajgyalázás“ címen három hónappal ezelőtt letartóztatták és a hallei rendőrségre kísérték. Előbb az önhözban számtalanszor végigvitték a városban egy szegycintáblával. Napokig kizárták az SA. legények, fejével felfelé felakasztották, haját, szőrétét kifépték. Nemrégiben kiengedték és orvosi rendeletre a scherbitzi örültekházába kellett szállítsák, mert a kiálló izgalmak folytán elvesztette az esztét. Szabadláb helyezése után kiderült az is, hogy sohasem követett el semmiféle „fajgyalázást.“

NEKÜNK CSAK
KATZ-FÉLE
SZÖVET KELL
MÁSUTT MÉG INGYEN
SEM FOGADJUK EL!

STR. AVRAM JANCU 1.

— Schütz Henrik, az aradi occ. hitközség elnöke 70 éves. Ritka szép jubileumot ül meg rövidesen az aradi hitközség érdemeiben dus elnöke Schütz Henrik. Most tölti be 70-ik születésnapját s ez alkalommal ugy hitközsége, mint az erdélyi occident hitközségek szervezete meleg ünneplésben fogja részesíteni az ősz elnököt. Hetvenedik születésnapjával egybeesik elnökségének 15 éves jubileuma is s ezt az alkalmat ragadja meg hitközsége és sok hive, hogy megfelelő diszes keretek között tartson ünneplést. A jubileumon az országos occident hitközségi szervezet dr Adorján Ármin országos elnök és Lax Salvator főtitkár utján fogja képviseltetni magát az ünnepségen.

— Egy varsói bírói ítélet szerint a német tudományosság nívója aláhanyatlott. Varsó. Egyik varsói bíróságán került döntés alá az a per, amelyet egy német könyvterjesztő vállalat indított dr Lastmann zsidó orvos ellen. A per tárgya az volt, hogy az orvos évekkel ezelőtt megrendelte a vállalatától 20 kötetes Brockhaus Lexikont, amelyre havonta 60 zlotyt kellett törlesszen. Amikor Hitler uralomra került és a náciok a lexikon tudományos részeit is ugy alakították át, ahogy a párt-szellemüknek megfelel. Lastmann dr értesítette a céget, hogy a további kötetek küldését szüntesse be és a részleteket nem fizette tovább. A tárgyaláson az orvos azzal motíválta eljárását, hogy tekintettel azon körülményre, hogy a németek a legtöbb tudóst elkergették, vagy koncentrációs táborba hurcolták, azzal elvesztette a lexikon tudományos értékét és ezzel elvesztette teljesen indokolt. A bíróság elogadta az orvos érvelését és elutasította a német cég követelését.

SIESTA

magánygyógyintézet Oradea
Reg. Carol II. No. 10. Etaj I.
elvállal mindennemű betegeket ugy kezelésr, mint operációra.
Szabad orvosválasztás, kényelmes szobák, megbízható orth. kóser konyha
A mai viszonyoknak megfelelő mérsékelt díjazás mellett.
Telefon: 66.
Éjjel és nappal orvosi szolgálat

— Halálozás. Sulyos csapás érte dr Várfalvi Mór turdai ügyvédet, szeretett neje, született Kassovits Grete elvesztése által. A fiatal 42 éves korában elhunyt, általánosan közszeretettnek örvendő urinó iránt városszerte nagy részvét nyilvánult meg. Temetése az elmúlt kedden ment végbe a város közönségének osztatlan részvéte mellett. Az elhunytat Adler József sighthoarai főrabbi és a mélyensújtott férj bucsuztatták el szívbemarkoló gyászbeszédekkel. Az eset annál megrendítőbb, mivel dr Várfalvi Mór ügyvédet az utóbbi időben ezzel a harmadik gyászsef érte. Nemrégiben hunyt el apósa, dr Kassovits Henrik orvos, a sannicolaul marei hitközség volt elnöke, akit rövidesen követett annak felesége is. Az elhunytat férjén kívül egyetlen fia, László és öccse Kassovits Endre ügyvéd, valamint kiterjedt rokonsága gyászolja.

— Feloszlatták parlamenti határozattal a braziliai antiszemita pártot. A braziliai parlament 81 szavazattal, 73 ellenében elfogadta azt a javaslatot, amelynek értelmében felszólítják a kormányt, hogy az „integralisták” című fasiszta-antiszemita szövetséget oszlassa el.

„Ideális megoldás”

Bécsben előadást tartott egy insbrucki egyetemi tanár, dr Mitzka jezsuitapáter. Előadásának főtárgya a zsidókérdés volt. Először is tiltakozott az ellen, hogy az „egyház a zsidókkal tart,” ahogy azt a hitleristák állítják. Ez nem igaz, viszont a faj-ellenes harcot nem helyesli az egyház. Az egyház sohasem fogja elfogadni Hitlernek és Alfréd Rosenbergnek teóriáját, amely kétféle embert ismer. Hiszen azt még a pápák is mindég hangsúlyozták, hogy a zsidókkal szemben is mindenkor igazságosnak és szeretetteljesnek kell lenni. De ez még nem jelenti azt, hogy az egyház a „zsidókkal tart.” Mitzka professzor szerint az egyháznak nem célja, hogy a zsidóság fennmaradjon. De ezt nem lehet erőszakkal és borzalokkal elősegíteni. A zsidóságot csak asszimilációval lehet megnyerni és a kérdést csak eképen lehet megoldani. Nem helyes azt mondani, hogy a zsidók nem asszimilálhatók. Inkább azt, hogy lehetetlenné teszik a zsidók asszimilációját. Ezt a beolvadást akarja megakadályozni a Harmadik Birodalom, amikor származási bizonylatot kér, harmad és negyediglen. Az „ideális megoldás” a jezsuita páter szerint a zsidóság beolvadása a kereszténységbe. (?) Egyetlen megoldás, amely a talajnélküli zsidóságot biztos fundamentumhoz juttatja.

Ahogy az innsbrucki egyetemi tanár mondja, ez az egyház álláspontja. A katolikus egyházé. Természetesen ezek a csábítások, ezek a tértítésre felszólító szavak le kell peregjenek a zsidóság évezredes törzséről, mint esőcseppek a fákról.

Az asszimilációnak tagadása, nem a legrosszabb hitleri elv. Mert ezt valljuk mi magunk is és hirdetjük, hogy ugy ahogy vagyunk erényeinkkel, hibáinkkal, örömeinkkel és szenvedéseinkkel, azok kell maradjunk, amivé teremtetünk, zsidók maradunk, az idők végtelenjéig...

— Egy zsinagóga elárverezése. A Pöstyén melletti Nagykosztolány hitközség tagjai — mint sajnos sok helyütt, — nem tudnak eleget tenni adófizetési kötelezettségeiknek és a hitközség olyan válságos helyzetbe jutott, hogy alkalmazottait már hónapok óta nem képes fizetni. Közben a hitközségnek nagyszámú tartozása gyűlt össze a betegsegélyző pénztárnál is amely többször foglalt, de nem tudott követeléséhez jutni. Végre is november 27-ére kifizették az árverést a templom épületére. Az ügy már több felebeszési fórumot is megjárt, mint hogy a legfelsőbb bíróság egyik elvi jelentőségű határozat értelmében templomot nem lehet elárverezni. Tekintettel azonban arra, hogy a lefoglalt épület nem kizárólagosan templom céljait szolgálja, hanem az iskolán kívül a mikró is abban van elhelyezve, a betegsegélyző-pénztár ragaszkodik az árverés megtartásához...

— Az „Erdélyi Élet” decemberben ünnepli fennállásának huszonöt éves évfordulóját, mely alkalomból az erdélyi magyar újságírás színéjének közreműködésével értékes jubiláris számmal lép meg olvasóit. Ez a közkezdelt riportlap a legönzettelebb, legbátrabb szószólója hűséges barátja az utódállamok művelt magyar közönségének. Egyformán hasznos újságja szegénynek, gazdagnak, mert mindig és mindenről csak az igazat írja. Az „Erdélyi Élet” szerkesztősége és kiadóhivatala Arad, Bulv. Reg. Ferdinand No. 19.

Kérjük mindenütt az
»ALBA-IULIA«
antiszeptikus pipere szappant

Kézmosáshoz használjuk az olesó és kiváló minőségű medve védjegyű

»URSUS« szappant

Gyártja:

Breckner János r. t.

Alba-Iulia

— Eljegyzés. Markovits Irén és Winter Andor Secovceeról jegyesek.

Gróf Tisza István és a zsidók. Hegedüs Lóránt írja: Eszembe jut, hogy mikor láttam gróf Tisza Istvánt utoljára. 1918 októberében, a forradalmi katonatanács megalakulása előtt néhány nappal megelőzve azt, hogy a gyilkos golyó leterítette, felrohant a lépcsőn a Pest. Magyar Kereskedelmi Bankba, melynek akkor ügyvezető igazgatója voltam. A folyószámlaosztályban járt. Különbféle nevezetű számlákat vezetett ott, mert gondos háztartásában szétválasztott minden kiadási tételt. Mikor a második emeleten lesietett a lépcsőn, ajtó mellett gondolt egyet és hirtelen berohant. Az arca rovátkás volt a rengeteg gond ráncától, óriási nagy szemüvege ugy világított, mint sas szemé, valóban egy szobába betévedt sasnak, küzködő, falat verdeső madárnak látszott ez az óriás. Tisza ennyit mondott nekem: — A gyáripárosoknál s a banknál mondtam meg a zsidó barátainak, hogy ne vegyenek részt a szerencsétlen katonatanácsban, mert annak rettentő antiszemizmusa lenne a kövei kezmenye. Aztán elrohant. Utána is néztem, nem tekintett hátra. Leszaladt a lépcsőn, amelynek felső oszlopánál álltam és néztem, amint fokról-fokra rohan — a végzetbe. (Sz.—t.)

— Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít, a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

— Egy amerikai zsidó asszony 50 éves jubileuma. Newyork. A zsidó asszonyok világszer vezetének elnöknője, Rebeka Kohut asszony a napokban ünneplte áldásos munkásságának 50 éves jubileumát. A zsidó szociális munka terén rendkívüli sokat és maradandót alkotott, amelyet az egész amerikai zsidó közvélemény elismer. A jubileum alkalmával 800 terítékes bankett volt, amelyen résztvettek az amerikai zsidóság vezető személyiségei. Beszédet tartottak többek között: La Guardia, Newyork városának polgármestere, Morgenthau — volt nagykövet, Félix M. Warburg 100.000 dolláros alapítványt tett a Kohut asszony által vezetett jótékonyági intézmények javára. Főleg a munkanélküliség leküzdése és a zsidó munkaközvetítés terén alkotott maradandót az ünneplés.

— Vallásos zsidó szocialista munkáspárt alakult Varsóban. Varsóban vallásos zsidó szocialista párt alakult. A párt, amelynek neve „miflagat poalim datipim socialisti”, azt a célt tűzte maga elé, hogy szervezetbe tömöríti azokat a munkásokat, akik vallásosak és szervezetükkel igyekeznek érdekeiket megvédeni, ugy a diaszporában, mint Palesztinában.

— FÜZŐ ÉS MELLTARTÓ KÜLÖNLEGESSÉGEK, legújabb külföldi modellek Fuchs Manczi fűzőszalonban, Piata M. Viteazul 11-a. Ullmann-palota.

Elegáns őszi és téli

szövetkülönlegességeim

kabátokban és öltönyökben megérkeztek

HACKMAYER uriszabóság ORADEA
P. Reg. Maria 3.

Németország...

EHEZNEK A NÉMETORSZAGI ZSIDOK!

A zsidók mindazon élelmiszereket, amelyekben hiány van, képtelenek beszerezni. Még az eddig jobboldali beállítottságú „Echo de Paris”, amely eddig alig írt a zsidókérdésről, most közli ezeket az adatokat. Berlinben magán vaj jegyrendszer van, amelyet a kereskedők állítottak össze. Csak azoknak adnak el vaját, akik vevőkörükhöz tartoznak. Legutóbb a rohamosztagosok agitációt kezdtek, amely arra vonatkozott, hogy a vajkereskedők legelőször az árjákat szolgálják ki. Ugyancsak ezt a szisztémát kezdték a hus és zsír elosztásánál is. Mivel a berlini zsidók anyagilag csaknem teljesen leszegényedtek, a láncereskedelmi forgalomban érvényes árakat nem tudják megfizetni. Mivel igen sok vidéki is Berlinbe menekült, irrtózat nyomor uralkodik a berlini zsidók körében.

ZSIDOK, CIGANYOK ÉS NEGEREK...

A „Deutsche Juristen Zeitung” közli Dr Frick birodalmi belügyminiszter nyilatkozatát, amely a következőképpen szól. Németországban háromféle polgár van, 1. Teljes jogú polgár. 2. Keverékek, akiknek egy vagy két nagyszülője zsidó, ezek alacsonyabbrendű állampolgárok. 3. „Állami alattvalók” akik „más fajhoz tartoznak, vérségi alapon, így a zsidók, cigányok és négerék.” Dr Frick szerint még azokkal a népekkel sem lehet a „német vért” összehasonlítani érték szempontjából, amely a némettel rokon-nép. Teljes jogú állampolgárok lehetnek azonban azoknak a kisebbségeknek gyermekei, akik az ország területén élnek. Így lengyelek, dánok stb.

„MEGDÖBBENTŐ CSALADI TRAGÉDIA.”

A berlini „Jüdische Rundschau” legutóbbi száma a következő gyászjelentést hozza. „Szeretett rokonaink, Sigfried Defries, Paula Defries született Chnen és Margot Defries tragikus körülmények folytán elhaláloztak. Szívvel gyászoljuk őket. A rokonság. Duisburg Laar november 23.” Különben Sigfried Defries, a Duisburg Ruhrurt hitközségnek alelnöke volt.

EGYETLEN ZSIDÓ UJSÁGÍRÓ SEM DOLGOZIK MÁR NÉMET SZERKESZTŐSÉGEKBEN

Berlin. A kölni sajtókonferencián Weiss kapitány többek között a következő kijelentéseket tette: — Legalább 1300 zsidó ujságíró épített le a nemzeti szocialista rezsim. Mivel bizonyos vonatkozó törvények megengedték, hogy néhány nem-árja ujságíró, így például háboruban résztvevő ujságírók, egyideig még kifejtették működést, néhány ujságnál voltak még zsidó munkatársak. Ez az átmeneti idő azonban eltelt és ennek az évről kezdve egyetlen zsidó ujságíró sem fog dolgozni német szerkesztőségekben.

A NÉMET KÖVETSÉGEK ÉS KONZULATUSOK TAGJAINAK TILOS A TÁRSADALMI ÉRINTKEZÉS NEMARJAKKAL

Berlin. Berlini magánjelentés szerint a német birodalmi kormány új utasításokat adott a külföldi kirendeltségeknek, melyek a nürnbergi zsidó törvényekre való tekintettel szabályozzák a követségek és konzulátusok összes tagjainak magatartását. Ezek az utasítások mindenekelőtt előírják, hogy legkésőbb december végéig elbocsátandók a külföldi kirendeltségek szolgálataiból az összes nem-árja tisztviselők. A kormány utasításait hangsúlyozzák, hogy a német követségek és konzulátusok tagjai nem járhatnak olyan társaságokba, ahol nem-árja személyek fordulnak meg. Az összes hivatalnokok haladéktalanul kötelesek megszakitani kapcsolataikat eddigi nem-árja ismerőseikkel.

EGY ARJA KOMPONISTAT IS BOJKOTTALTA

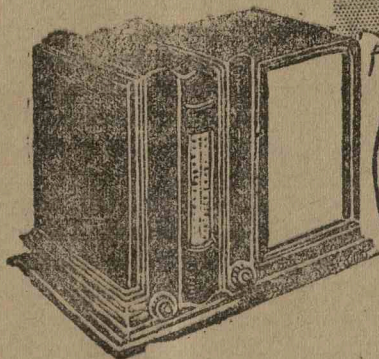
Az ismert ostromi komponista Anton Reich, akinek műveit eddig gyakran játszották

SUPER 36

5+1 CSÖVEL
19-2000M.

TÁVKAPCSOLÓ
FINOMBEÁLLÍTÁS

AZ ÖSSZE MŰSZAKI UJTÁZOK
FIGYELEMEZÉSEKEL SZERKEZIVE

RADIO

Standard

Kapható: „MUSICA” B-dul Regele Ferdinand 9.
„LEONARDO” Str. Avram Iancu 1.

a rádióban, mostantól kezdve bojkott alá került. Hirtelen értesítést kapott, amelyben közlik vele, hogy kegyvesztett lett, mivel megtudták, hogy az ostromi zsidó énekegyesületben karnagy és a templomi kórust is szokta vezényelni.

KÉTÉVI FEGYHÁZ

Neisse-ben Franz Leipziger zsidót két évi fegyházra ítélték, mert arra a hírre, hogy a zsidók két árja ifjút megölték, azt mondta, hogy „szemenszedett koholmány”...

HAT TRIBÜN ÉS 20.000 HALLGATÓ

Londonból jelentik: A londoni Hyde-parkban 20.000 főnyi tömeg tüntetett a nürnbergi törvények ellen. Hat tribünről beszéltek a szó-

nokok: 3 képviselő, 6 anglikán pap, 8 katolikus pap, 7 felsőházi tag. Lord Morley kijelentette, hogy a zsidók Németországban a lassu éhhalál áldozatai lesznek. Barnett Janney képviselő kijelentette, hogy a zsidó hősi halottaknak a becsületét el lehet venni, de emléküket örökön élni fog. Végül igen élelhangu határozatot fogadtak el a nürnbergi törvények ellen.

MÉREGPOHAR

Egy nyugati német városban egy köztisztviselő zsidó szomszédjának, annak nyolcvanadik születésnapja alkalmából gratulált. Rögtön hatállyal elbocsátották. Az öreg zsidó, barátja szerencsétlenségén érzett bánatában, megmérgezte magát...

Spira munkácsi főrabbit 14 napi fegyházra ítélték

Munkácsról jelentik: Spira, munkácsi főrabbi néhány hét óta távol van otthonától és egészségének helyreállítása céljából Abbáziába utazott. Távollétében azonban kínos meglepetés érte a főrabbit, mivel a munkácsi bíróság súlyos ítéletet mondott felette. Az eset előzményei a következők:

Még májusban történt, a parlamenti választások alkalmával, hogy Spira munkácsi rabbi egy kortesbeszéde alkalmával, melyet a Bét-hamidrasban tartott — a feljelentés szerint — dr Chaim Kugel hazaárulónak és orosz forradalmárnak nevezte, aki — szerinte csak azért jött Kárpátjára, hogy a zsidóságot tönkretegy. Eme „kortesbeszédért” dr Kugel bűnvádi feljelentést tett Spira munkácsi rabbi ellen, mely ügy e napokban került a munkácsi bíróság elé.

A tárgyaláson, a vádlott Spira rabbi képviselőjében, aki Abbáziában üdül, dr Weinberger Oszkár ügyvéd jelent meg. Minthogy a beidézt tanúk igazolták a vádat, a bíróság bűnösnek mondta ki Spira főrabbit rágalmozás vétségében, amiért feltételesen 14 napi fegyházra ítélték.

A pör pikantériájához tartozik még, hogy dr Kugel Chaim képviselőjét egyetlen zsidó ügyvéd sem akarta vállalni Spira rabbival szemben, úgy, hogy dr Kugel kénytelen volt képviselőjét dr Valniczky orosz ügyvédre bízni.

DURA-REX ELEMÉK

Alkalmunk volt már olvasóink figyelmét felhívni ezen feltűnést keltő új készítményű zseblámpa és anódelemekre, melyek azáltal váltak ki az eddigi használt elemektől, hogy teljesen szalmiákmentes elektrolittal rendelkeznek. Ennek folytán raktárképességük korlátlan, élettartamuk és regenerálóképességük pedig fokozottabb. Miután korlátlan ideig elállnak a fogyasztók számára, mindenkor használható energiaforrást képeznek, aminek előnye beláthatatlan. Mint értesülünk, a „Dura-Rex” elemek dacára magas teljesítőképességüknek csak igen kevéssel magasabb áron kerülnek forgalomba mint az eddig használt elemek és szakkörök ezen új gyártmányának igen nagy jövőt jósolnak.

PALESZTINA

KAMPÓSKERESZTES ZÁSZLÓ TEL-AVIVBAN. Dizengoff tel-avivi polgármester a héber sajtóban a következő felvilágosítást adta le: Sürgős figyelemzvetés! November 6-án, amikor a jeruzsálemi német főkonzul és a jaffai német konzul feleségei a „Gali Aviv” kaszinó mellett autójukkal sétakocsikáltak, néhány zsidó soffőr leszakította az autóról a kampóskeresztes zászlót és az autó soffődjét megsértették. Megértem ezeknek az embereknek érzésvilágát, de figyelmeztetnem kell a közönséget, hogy az ilyen eljárás azt mutatja, mintha mi nem tudnánk uralkodni magunkon. Tel-Aviv városának becsülete megköveteli, hogy mindenki, aki városunkba jön, itt megkíméltesse magát excessusoktól, minden rendőri közbelépés nélkül. Felkérem a közönséget, hogy uralkodjék érzelmein és ne kövessen el semmi hasonlót azok ellen, akik ide mint idegenek, vendégek vagy mint turisták jönnek, mert örködnünk kell városunk jóhírnevét, amelyet az egész világon kivitt.

Artuf (judeai hegyek) környékén olyan nagy felhőszakadás volt, hogy az áradást idézett elő. A Jaffa—Jeruzsálem közötti vasutvonalon ezáltal rövid időre megszüntették a forgalmat.

A PALESZTINAI LENGYEL FŐKONZUL NYILATKOZATA. Jeruzsálem. A lengyel zsidóságnak egy reprezentatív bizottsága megjelent az itteni lengyel főkonzulnál és szóvá tette azokat a zsidóellenes megnyilatkozásokat, amelyek az utóbbi időben előfordultak Lengyelországban. A főkonzul megnyugtató kijelentéseket tett és biztosította a küldöttség tagjait, hogy a lengyel hatóságok mindent elkövetnek, hogy ne ismétlődjenek meg az eddigi események.

A Levante-vásár, amely április 30-án nyílik meg, új tagokat kooptált a vezérő bizottságba, amely a mezőgazdasági, ipari, egészségügyi, hajózási, légiforgalmi osztályok mintaszerű felállításáért szavaíto. A mintavásár vezetősége megkezdte a rendszeres külföldi propagandát.

A JEWISH AGENCY MEMORANDUMA A PALESZTINAI ORVOSTÖRVÉNY ELLEN. Megemlékeztünk arról, hogy a palesztinai kormány nem akar működési engedélyt adni a most bevándorolt orvosoknak. A Jewish Agency executívja memorandumot adott át a kormány megbízottjának, amelyben tiltakozik az ellen, hogy korlátozzák az orvosok letelepedését Palesztinában, mert ez ellentétben áll az ország alapstátumaival. Tekintetbe kell venni azonkívül az ország növekvő lakosságát és azt, hogy a német zsidó orvosok bevándorlása által az orvosi kár nívója erősen emelkedett. A Jewish Agency felhívja a kormány figyelmét arra is, hogy az ilyen korlátozás nagyon rossz benyomást tenne a világ haladott közvéleményére.

A tel-avivi postahivatalnokok gyűlést tartottak, amelyen panaszkodtak, hogy túl alacsony a fizetésük. Nem fizetnek túlórázást és nem kapnak nyugdíjat. A tisztviselők között van sok újonnan bevándorolt is.

ZSIDÓ ORVOSOK VILÁGKONGRESSZUSA TEL-AVIVBAN. A zsidó orvosok világkongresszusának előkészítő bizottsága, mely a luzerni cionista kongresszus kapcsán megtartott orvosi értekezleten alakult meg, értekezletet tartott Tel-Avivban és elhatározta, hogy 1936. tavaszára hívja össze Tel-Avivban a zsidó orvosok világkongresszusát a telavivi mintavásárral egyidejűleg. A kongresszusra a következő referátumokat irányozták elő: 1. A zsidó orvosok helyzete általában. 2. Zsidó egészségügyi munka Palesztinában s a diaszporában. 3. Orvosi nevelés. 4. A zsidó orvosok világszervezetének megteremtése. Az orvos kongresszus kapcsán a tel-avivi mintavásáron egészségügyi kiállítás is rendeznek. E rendezvényekhez nem zsidó orvosi nyári tanfolyam is csatlakozik.

A palesztinai zsidóság követeli, hogy az állam szubvencionálja az iskolákat. Tel-Aviv A Waad Leumi és a tel-avivi városi tanács együttes ülést tartottak, számos más nagy zsidó szervezet képviselőivel együtt, amelyen éles beszédek hangzottak el atekintében, hogy a kormány nem veszi eléggé tekintetbe a zsidó iskolák szükségletét. A hozott határozatban kategorikusan kimondták, hogy ragaszkodnak ahhoz, hogy a zsidó iskolák a zsidóság számarányának megfelelő összeghez jussanak, annak kihangsúlyozása mellett, hogy a költségbevételeit nagyrészt az országban lakó zsidók fedezik. Foglalkozott még ez a konferencia az arabok legutóbbi terrorakcióival is.

AZ ARAB TERRORISTÁK JELVÉNYE IS A KAMPÓSKERESZT. Jeruzsálem. Szyriában is kutattak terroristák után és beiruthi nyomozások során megállapították, hogy a szíriai terroristák megbízottjai dolgoztak Palesztinában és Transjordániában is. Ezeknek a terroriszervezetekben tömörült araboknak a száma 4000-re tehető. Jelvényük a horogkereszt. A nyomozás során megállapították azt is, hogy ezek a szervezetek erőteljes anyagi támogatásban részesülnek egy idegen állam részéről, amelynek érdeke, az arabok szimpátiájának megszerzése. A feltevések szerint az az állam, csak Hitlerország lehet.

Zsidók állami szolgálatban. Azoknak a munkásoknak a száma, akik a palesztinai kormány által vannak foglalkoztatva, 20.000-re rug a számuk. Ezek közül a vasutnál 4500 a postánál és távirónál, elefennál 1500 a kikötő munkánál 3000, a többiek különböző közmunkáknál. A zsidók száma elenyészően csekély ezeknél a munkáknál, 300-an vannak a vasutnál, 5—600 a közmunkáknál, úgyhogy a 20.000 munkásból legfeljebb 1000 zsidó dolgozik.

UJ KOLONIA. A palesztinai zsidó ültetvényesek szövetsége elhatározta, hogy Rechobot mellett új kolóniát alapít, ahol 150 munkás családot telepít le, akik a szövetség rendelkezésére bocsátott munkás certifikátokkal jöttek az országba. Az új telepesek az ültetvényesek szövetségétől és a Keren Hajjeszódótól kapnak kölcsönt gazdaságuk berendezéséhez és előreláthatólag a kormány fogja az új kolónia rendezésére bocsátani a szükséges földterületének egy részét.

FONTOS VALTOZASOK PALESZTINA KÖZIGAZGATÁSBAN. — Jeruzsálem. A palesztinai kormány fontos változtatásokat szándékszik eszközölni az ország közigazgatási apparátusában. Főleg a falvakkal kapcsolatban hoznak újabb rendelkezéseket. Így eddig a falvak és a kormány között a kapcsolatot a muchtar tartotta fenn, amelyért az illető semmiféle anyagi ellenszolgáltatást nem kapott. Most azonban úgy döntött a kormány, hogy ezentul fizetni fogja a muchtarokat. A költségben az eddigi 7000 font helyett erre a célra 40.000 fontot irányoznak elő. Ezentul minden faluban egy fizetett embere lesz a kormánynak, akiknek kötelessége lesz állandó kapcsolatot fenntartani a falu és a kormányzat között. Eddig választották a muchtar, mostantól kezdve kinevezés útján kerül majd az egyes falu élére.

Tel-Aviv északi részében, ahol a mintavásár épületei vannak, újra megindult egy postahivatal működése. Két évvel ezelőtt, a vásár tartama alatt már működött ez a postahivatal azonban a kiállítás befejezése után bezárták. Azóta ez a városrész annyira fejlődött, hogy a kormányzat eleget tett az érdekeltek ebbeli kívánságának és állandó működésre megnyitotta a postahivatalt.

PALESZTINA KÜLKERESKEDELME. A palesztinai kormány mezőgazdasági osztályának becslése szerint ebben az évben 7 millió 750 ezer ládára fog rugni a citrus gyümölcsök exportja, ebből 6 millió 500 ezer láda narancs és egymillió 500 ezer láda grapefruit. November közepéig az idei termésből 361 ezer láda narancsot tettek hajóra. Az ország importjáról és exportjáról szóló kimutatások többek között a következő adatokat közlik: 1935. első felében Németországból egymillió 82 ezer font értékű árut importált Palesztina, szemben az elmúlt év ugyanezen periódusának 859 ezer fontjával. Palesztina exportja Németország felé 593 ezer fontról 248 ezer fontra esett. Angliában 1935. első felében kétféle 96 ezer font értékű árut exportált Palesztina, míg az angol import mindössze egymillió 441 ezer fontot tesz ki. Az export növekedése főleg a citrus gyümölcsök kivitelenek emelkedésére vezethető vissza.

Októberi bevándorlás. Október havában hivatalosan 5631 személy vándorolt be az országba. Ezek közül 399 személy az A. kategóriába tartozott, akik 1000 fontot tudtak partraszállásnál felmutatni.

A NAGY TÖKEARAMLAS PALESZTINA FELÉ. A tel-avivi American Economic Comitée gazdasági bizottságának információja szerint a legutóbbi negyedévben 146 tőkes és 46 megbízott fordult kérelemmel az irodához felvilágosításért. Ez a 192 érdekelt összesen 546.850 font tőkét reprezentált. A legtöbb érdeklődés német zsidók részéről jött. 81-en írásban és 79-an személyesen érdeklődtek a német zsidók közül négynek több mint 20.000 font állott rendelkezésére, hatnak pedig 10 ezer fontja volt. Ipari investíciók iránt 100, általános befektetések iránt 38, kereskedelmi vállalkozásokra 24 és mezőgazdasági 20 személy érdeklődött.

A kormány mezőgazdasági intézetének évi jelentése beszámol arról, hogy az utóbbi időben erősen fellendült a traktorok és a műtrágya használata.

4500 ZSIDÓ VANDOROLT BE NOVEMBERBEN PALESZTINÁBA. A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint november havában összesen 4500 zsidó vándorolt Palesztinába. A hivatalos részletezése a novemberi bevándorlásnak még nem került nyilvánosságra.

Beigazolódott, hogy a legjobban megszervezett kirándulások és utazások Palesztinába és a közelkelet többi országába a

ZION LLOYD által történnek meg.

Tehát ha valamilyen információt, utbaigazítást akar, úgy forduljon bizalommal a M. Jampolsky vezetése alatt álló

ZION-LLOYD-hoz BUCUREȘTI, Calea Victoriei 33. (Casa Frascati) Telefon 3.69.13.

Képviseletek Clujon: Dr. W. Neumann Str. Berthelot 12. Timisoara: Reiter Ernő Str. Bonas 5. Oradean: Kirsch Tibor, Str. Iorga 21. Telefon 252.

KÖZÉLET

A cluji Zsidó Nőegylet negyven éves jubileuma. Vasárnap délután a Salom Club zsúfolásig megtelt disztermében zajlott le a cluji Zsidó Nőegylet jubiláris diszközgyűlése, amelyet az egyesület negyvenéves fennállása alkalmából tartottak meg. Ugyanakkor leleplezték dr Eisler Mátyás arcképét, amelyet a Nőegylet disztermében helyeztek el. A gyűlést Neuberger Zsigmondné elnöknő nyitotta meg meleghangú beszéddel. Dr Weinberger Mózes a kongresszusi hitközség főabbija és a Nőegylet főtitkára méltatta ezután a Nőegylet munkáját és költői hangon emlékezett meg néhai Eisler Mátyás főabbiról, a Nőegylet alapítójáról. Dr Klein Miksa az egyesület 40 évének kiemelkedő állomásait rajzolta meg rendkívül finom szelvényben. Ezután Herschkovits Imre az orth. hitközség alelnöke és László Gyula az orth. Chewra Kadischa elnöke köszöntik a Nőegyletet majd Somogyi Miksa a kongresszusi hitközség és szentegylet nevében tolmácsolja üdvözlését. Sorra következnek ezután az üdvözlések. Schwartz Ignácz, a Poale Cedek, Wertheimer Samuné a Wizo, Spitz Sámuelné az alapító tagok, dr Pistiner Avram a Zs. N. Sz., dr Neufeld Jenő főorvos a Zsidó Kórház, Buchsbaum Benjámín az orth. iskola tantestülete, Freu Lajos igazgató a kongresszusi iskolák és dr Erős Vilmos a Haggibor nevében üdvözölték a jubiláló Nőegyletet. A diszközgyűlés dr Weinberger Mózes zárószavával ért véget, aki ismertette a Nőegylet jövőbeni programját.

Oneg-Sabath előadások Salmaron. A Salmari Zeire Mizrahi ifjuság ez évben a Zsidó Nemzeti Szövetséggel karöltve kezdte meg az Oneg-Sabath előadások rendezését. Az első előadást Giszkalaj János tartotta, majd dr Ste a Mór, dr Fried Ernő, Klein Mose és dr Schwartz Lajos tartottak rendkívül nívós előadásokat. Az Oneg-Sabath keretében az előirányzott tervek szerint a következő illusztris előadók tartanak a legközelebbi hetekben előadást: dr Jordán Viktor, dr Friedmann Árpád, dr Friedmann Imre, dr Steinberger Ernő, dr Fejes Lajos, Katz Izsó, dr Jeremiás Ernő, dr Borgida József, dr Goldstein Fülöp, Schiffer Jeromos, Borgida Sándor.

A reghini Chewra Kadischa nov. 17-én megtartott rendkívüli közgyűlésen a Szentegylet teljes vezetősége benyújtotta lemondását, ezért a közgyűlés 5 tagú választási bizottságot küldött ki: Steiner Jenő, Franck Emil, Farkas Rudolf, Dávid Géza és Kirsch Jenő személyében. Franck Emil, a választási bizottság elnöke nov. 24-én vezette le a Chewra Kadischa új tisztikarának választását, amely a következő eredménnyel végződött: diszelnök: dr Schwartz József, elnök: Herschdorfer Áron, örökös gondnok: Krausz Farkas, gondnokok: Szabó Hermann és Franck Emil, pénztárnok: Deitel Hermann, ellenőr: Farkas M. Hiller. Választmány: Fixel Vilmos, Grün Béla, Mendel Sándor, Krausz Lajos, Farkas Izsák, Stein Mihály, Dávid Nissen, Agoston Izsó, Goldstein Mór, Blum Adolf és Kiszél Jenő. Revizorok: Mark Kálmán, Diamandstein Miksa és Steiner Jenő.

Az alba-juliai Wizo egy évi munkájának mérlege. Az alba-juliai Wizo a múlt hónapban tartotta meg első évről közgyűlését, mely igen szép tevékenységről adott számot. Dr Springer Sándorné részletesen ismertette az eredményeket. Több tea- és fagyaldélután, kultúrelőadást, programmal kombinált teaestélyt és kézimunkadélután rendeztek, melyeknek keretén belül dr N. M. Gelber KH delegátus, Weinberger Nándorné (Cluj) és dr Rachel Klompus tartottak előadásokat. A Wizo missziójától áthatva igen intenzíven dolgoztak és előadásokat tartottak a zsidó nemzeti mozgalom, irodalom, művészet, stb. témáiról a következők: Osztfeld Gottfriedné, Kertész Arnoldné, Treitler Izidorné, Springer Sándorné, Hermann Izsóné, dr Halász László, Steinherz Miklós. A Wizo ezenkívül megtartotta az anyák napját és lefolytatta a Rothschild-akciót. Az elnöknő beszá-

molójában köszönetet mond Fuchs Nándor hitközségi elnöknek támogatásáért. A közgyűlés egyhangulag a régi vezetőséget választotta újra meg.

A toplitai Wizo csoport, amely egyike az Erdélyi Wizo Föderáció legjobban működő csoportjának, november 2-án tartotta meg rendes évi közgyűlését. Liquornik Amália elnöknő megnyitja a közgyűlést, üdvözlöli a megjelenteket és megköszöni a hölgyeknek az egész éven át elvégzett munkát és fáradozást. Titkár beszámol az elmúlt év eredményeiről és örömet fejez ki a toplitai csoport szép munkássága fölött. A taglétszám az elmúlt évi 82-vel szemben az idén 97-re emelkedett. Az 1935-36 munkára következő vezetőséget választották meg: Elnök: Liquornik Amália, alelnök: Hirsch Margit, Grünbaum Ilona, titkár: Brumberg Olga, Pénztáros: Marmor Mariska, ellenőrök: Marmor Lotti, Teichmann Channa. Választmány: Marmor Éliásné, Sucher Erzsébet, Farkas Netti, Breit Mici, Dávidovits Irma, Aba Rebeka, Fischler Ignácné, Fritsch Eszter. Biedermann Aranka diszelnöknő melegen üdvözölte az új vezetőséget.

Az orsovai Wizo szombaton este erősen látogatott kultúrestét tartott melynek keretében Reicher Margit elnöknő az ercei Wizo munkát vázolta, nagy érdeklődést keltve a szépszámú nemzsidó hallgatók sorában is. Dr Weisz Károly berzascai orvos művészi hegedűjátékával férközött a publikum szívéhez. Löwenkopf Kálmán főrabbi a régi zsidó női divatról olvasott fel, utána az ifjuság reggelig szórakozott a legjobb hangulatban. A Wizo csoportban megkezdődtek a héber kurzusok és szép eredménnyel folynak.

Ön is védekezzen

a veszedelmesen elterjedő **járványos** betegségek ellen a kellemezen illatosított

Senlaslo

(Szt. László)

fertőtlenítő szappannal

Megóvja **fertőzésektől**

Vigyázzon, nehogy utánzatokkal szolgálják ki.

— Meggyilkolták a cluji Discom-kocsi két zsidó kísérőjét. Cluj. Az elmúlt hét keddjén borzalmas kegyetlenséggel elkövetett rablógyilkosságnak jött nyomára a cluji rendőrség, amelynek áldozata Lázár Miksa és fia Vilmos, akik a Discom (dohányjövődék) alkalmazásában állottak. A Discom-kocsi rendes heti körutját végezte a járásban és az egyik országuton az est beálltával rablóbanda támadta meg a kocsit, fejszecsapásokkal kegyetlenül meggyilkolták az iclodi illetőségű zsidó kísérőket, majd kifoszták a kocsi teljes dohányszettjét és Lázár Miksánál lévő mintegy 30-40.000 lei készpénzt is magukkal vitték. A borzalmasan megcsontított hullákat aztán bedobták az üres kocsi belsejébe és a lovat szabadjára engedték. Így talált rájuk egy községbeli paraszt, aki azonnal jelentést tett a csendőrségnek. A hatóságoknak az a véleménye, hogy a rablógyilkosságot legalább egy öt-hat tagú banda követhette el. A nyomozást a cluji ügyészség a legnagyobb eréllyel indította meg.

Olesó társasutazás Konstantinápolyba!

A török főváros csodás ezeregyéjszakai panorámája elevenedik meg azok előtt, akik az **O. R. T.** utazási iroda által rendezendő társasutazáson résztvesznek.

Indulás: december 28-án

Bucureştiből — Visszaérkezés: 1936 január 2-án **Teljes ellátás, utazással együtt 5350 lei.** Felvilágosítással szolgálnak: **O. R. T.** utazási iroda Bucureşti megbízottjai:

ORADEA: Leitner, Zoltán str. Şaguna No. 11.
SATU-MARE: Tevjoivitz József (Curtea Dacia).
CLUJ: O. R. T. Calca Regele Ferdinand No. 33.
SIGHET: Lazar Steia, str. Dr. Ion Mihályi No. 9.

Hétről-hétre

Newyork. Amerika összes cionista csoportjai konferenciát tartottak a napokban, amelyen mintegy ezer delegátus vett részt. A konferencia elhatározta egy nagyszabású „drive” beindítását a Keren Hajjeszod és a Keren Kajemeth javára. Az amerikai cionisták két és félmillió dollár gyűjtését tüzték ki célul és ezt az összeget fele-fele arányban osztják el a két nemzeti alap között. Az akciót januárban indítják meg nagyszabású népgyűléssel, amelyet az erre a célra alakult előkészítő bizottság fog összehívni. A bizottság tagjai: dr. Stephen S. Wise, Louis Lipski, Morris Rothenberg és David Wertheim. — A newyorki United Zionist Appeal és a Hadassa között véleménykülömbőség állott elő, az ifjusági allija támogatása szempontjából. A Hadassa átvette az amerikai akció vezetését. Henrietta Szoldnak 75. születésnapja alkalmából 10.000 dolláros csekket nyújtottak át az ifjusági allija alapja javára.

Uzhorod. Egy most kiadott statisztika szerint Podk. Rusz lakossága a vallások tekintetében a következőképpen oszlik meg: gör. kath. vallásúak 359.167 (49,62 százalék) pravoszlávok 112.034 (15,44 százalék), zsidó vallásúak 102.542 (14,14 százalék), reormátusok 70.833, róm. kath. 69.262. Ezenkívül kisebb-nagyobb csoportok még más szektákhoz tartoznak. Mint látjuk a zsidóvallásúak, vagyis a zsidóság harmadik helyen áll Podk. Ruszban.

Haaga. A december 4-én tartott nemzetközi bírói fórum szakvéleményt adott le arravonatkozólag, amit a Népszövetség tanácsa kérdezt tőle. Véleménye szerint a danzigi nemzeti szocialista kormány által kiadott rendelkezések ellentétben vannak a Népszövetség által garantált alkotmánnyal. A határozatot három „nem” szavazat ellenében kilenc „igen” szavazattal hozta meg a bíróság. A három nem-mel szavazó bíró: a lengyel megbízott gróf Roszworovszky a jugoszláviai bíró és Anzeiotti, az olaszok kiküldöttje.

Genf. A Népszövetség export-bizottságának ülése véget ért. Meghallgatták a zsidó szervezetek képviselőit és december 2-án az ICA vezérigazgatójának Louis Oungre-nak meg hallgatása után a tárgyalásokat befejezték. December 5-én lezárták a tanácskozásokat, amelyen számos nem-zsidó szakértőt is kihallgattak. Egyelőre 50 terv fekszik a bizottság előtt, amelyek mind a kérdéssel és annak megoldásával foglalkoznak.

— Ötvennyolc millió csekkorona értékben exportált Csehszlovákia Palesztinába 1935. első tíz hónapjában. A csehszlovák-palesztinai kereskedelmi kamara Prágában jelentést tett köze, amely szerint 1935. év első hat hónapjában 325.000 font (kb. 40 millió csekkorona) értékű árut exportált, s ezzel az export államok között a hetedik helyet foglalta el. Előtte van Anglia, Németország, az Egyesült Államok, Románia, Syria és Japán, de csak utána következnek, Lengyelország, Belgium, Egyiptom, Olaszország, Ausztria, Franciaország stb. Az év első tíz hónapjában összesen 58 millió csekkorona értékben exportált, viszont az import sokkal kevesebbet tett ki.

— A cluji Mizrahi helyicsoport az elmúlt héten reorganizáló gyűlést tartott. A központ részéről Mittelman Jakab orsz. ügyvezető elnök és Juszt Móse a BHH. elnöke voltak jelen. A központi delegátusok referátuma után sikerült a cluji helyicsoportban a harmonikus munkát biztosítani, amelynek keresztülvételére egy hét tagú bizottságot delegáltak. Ezen átmeneti vezetőség tagjai: Wohl Sámuel, Goldmann Béla, Berger Dezső, Fuchs Sándor, Elek Éliás, Halpert Fischel és Glaser Izidor. Minden remény meg van arra, hogy az új vezetőség igazi mizrahi életet fog a szervezeten belül megindítani.

Szerkesztői üzenet

5847-es előfizető. Ön aggódik amiatt, hogy ezentul bizonyos irányban beszüntetjük azt a bátor hangot, amellyel ostromoztuk a zsidóság belső hibáit. Megnyugtattuk, hogy lapunk iránya minden tekintetben hű marad eddigi intranszigiens álláspontjához és a belső zsidó élet kinövésait ezután is igyekezni fogunk tollunkkal tőlünk telhetőleg lenyesni. De mert úgy látjuk, hogy a zsidók elleni mérhetetlen gyűlölet az egész világon növekedőbe van, eminek feladatnak tartjuk azt, hogy ezzel a közös ellenséggel szemben emeljük fel mindenkor tiltakozó szavunkat. Természetes, hogy az ostromlott vár védői — tehát a zsidóság — nem harcolhat csak legfeljebb szordinosan egymás hibái ellen és minden erejét koncentrálni kell a támadások kivédésére. Ugy hisszük, ezt a nézetet osztja minden előfizetőnk és olvasónk is.

— Hirsch Jakab lett a baia-marei orth. hitk. elnöke. A baia-marei orth. izr. hitközségben vasárnap folyt le a tisztújító közgyűlés. A választás eredményeként Hirsch Jakab, az askenáz zsidóság régi és kipróbált vezető férfija lett ismét a hitközség elnöke. A választás részleteire legközelebbi számunkban még vissztérünk.

Merénylet egy zsinagóga ellen

A kattowitzi zsinagóga ellen ismeretlen tettesek merényletet követtek el. A zsinagóga bejárata elé pokolgépet helyeztek s a pokolgép felrobbant. Szerencsére a robbanás időpontjában senki sem tartózkodott az épületben. A zsinagóga összes ablakai betörték s a falak beomlottak. A rendőrség még eddig nem jutott a merénylek nyomára, de azt hiszik, hogy szervezett bandáról van szó, amely tervszerűen dolgozik.

Egész Lengyelországban megismétlődnek egyébként a pogromszerű kilengések, amelyről lapunk más helyén számolunk be részletesen. A nyomozás már eddig is számos olyan kompromittáló anyagot talált, amely nyilvánvalóvá teszi, hogy a német kormány keze van a lengyel zsidóellenes zavargásokban, de a két állam közötti „jóviszonyra” való tekintettel ezt nem hozzák nyilvánosságra.

— UJ VASÚZLET, ahol zsirbödönök, hasvágógépek, diódarálók, cvöeszkozök és mindenféle vasárak olcsó elánusítása megkezdődött. IZSÁK GYULA vaskereskedése Oradea, Str. Nicolae Iorga 16. Szombaton zárva!

Halálozás. Sulyos csapás érte a mures megyei zsidóságot Krausz Márton ghiulasi föld birtokos nejének elhunytával. Az elhunyt igaz. Ésesz-Chajil nagyszonya volt a környék zsidóságának. Vallásos és jótékony lényéből áldást hozó emberi szeretet áradt mindenki felé, felekezetre való tekintet nélkül. Ennek tulajdonítható, hogy temetésén nemcsak a környék zsidósága, hanem az összes felekezetek nagy számban jelentek meg. Az elhunytat férjén kívül nagy kiterjedésű család gyászolja, köztük dr. Krausz Mór ismert bucaresti tekintélyes ügyvéd, Krausz Vilmos palesztinai földbirtokos, Krausz Dávid és Ödön tg.-muresi csokoládégyárosok és nagykereskedők, vejei, Krausz Jenő tg.-muresi nagykereskedő és Révész Zsigmond, a tg.-muresi Zs. N. Sz. társelnöke.

— Kongresszust hív össze az országos Zsidó Párt. Az országos Zsidó Párt vezetősége 1936. elején országos pártkongresszust hív össze. Az erdélyi tartományi szervezet azonban már f. hó 25-én tartja meg Timisoaran ország-részi konferenciáját a következő napirenddel: 1. Elnöki megnyitó: Dr. Fischer József Cluj. 2. Az általános politikai helyzet: előadó dr. Fischer Tivadar. 3. Az erdélyi zsidó kereskedelem és ipar helyzete: előadó Ir. Nobel Sándor Timisoara. 4. Az östermelő zsidók helyzete Erdélyben: előadó dr. Borgida József Satumare. 5. A zsidóság és a többi romániai népkisebbségek: előadó dr. Marton Ernő Cluj. 6. Ifjusági referens: előadó Kasztner Rezső Cluj. 7. Szervezeti és pénzügyi kérlések. 8. Esetleges indítványok.

Zsidó humor

ZANGWILL HUMORABÓL

Egy koldus így imádkozott az Uristenhez: „Istenem, adj nekem 100.000 dollárt és én fogadom, hogy ebből 50.000 dollárt szegények között osztok szét. De ha nem hiszed nekem. Isten, adj nekem csak 50.000 dollárt és a másik 50.000 dollárt add magad a szegényeknek”.

Egy másik koldusnak — beszélt Zangwill — egy bankár szép hozományt ígért leánya kiházásására. A leány azonban meghalt. A snorer elmegy a bankárhoz és kéri a hozományt. „De hiszen az Ön leánya meghalt?” — mondja a bankár. „Mit? — feleli a koldus — és hogy jön Ön ahhoz, hogy hasznot huzzon a én leányom halálából?”

Egy londoni koldustanyán — jegyzi meg valahol Zangwill — négy család lakik egy szobában és ha jókedvük van, arról tréfálkoznak hogy keresnek — albérlőket.

Egy koldust — meséli végül Zangwill — rajtacsíptek, amint ezüstkanalat lopott, mire a kövekezőkép mentegőzött: evés közben nagyon megtetszett a kanál, ha nem vittem volna el, megszegtem volna a tizedik parancsolatot, hogy „ne kívánd meg azt, ami felebarátodé.” hát gondoltam inkább megszegem a nyolcadik parancsolatot, hogy „ne lopj” és akkor legalább enyém lesz a kanál.

EZ IS VESZTEGETÉS

Egy özvegyasszony jött a szochatsovi rabl. elé egy pörrel. Előadva panaszát, az asszony hangosan sirni kezdett. Erre a rabbi fölkelt és így szólt.

könny is vesztegetésszámba megy...
könny is vesztegetésszámban megy...

HA A HITKÖZSÉG ELÉGEDETLEN A RABBIJAVÁL

A hitközség elnöke elmegy a rabbihoz és bejelenti, hogy a hitközség nincs vele megelégedve, mert nem elég demokrata.

— Wie heisst — mondja a rabbi — warum, bin ich nicht ein Demokrat?

— Weil Sie nie von Freiheit, Brüderlichkeit und Gleichheit sprechen.

A rabbi a legközelebbi szombaton felmegy a szószerke és így szól:

— Ich nehme mir die Freiheit, appelliere auf euere Brüderlichkeit, erhöht meinen Gehalt gleich heut.

PECH...

Egy ajrech (szegény vándorló zsidó) az országuton bandukol, nagyon fáradt, de egyik keresztutnál jön végre egy szekér. Az ajrech meg állítja:

— Mondja meg már gazduram, messze van még ide Gyalu?

— Gyalu? Van vagy egy fertáj órányira.

— Hát ha szépen megkérném, megengedné, hogy felüljek a szekereére?

— Hát csak üljön fel, ha kedve tartja.

Az ajrech felkapaszkodik, aztán elindulnak. Már vagy félórája mennek, amikor az ajrech türelmetlenül megkérdi:

— Messze van még az a Gyalu gazduram?

— Innen — mondja a gazduram — már vagy háromfertáj óra járás, mer hogy én az ellenkező irányba igyekszem.

Megejelemí

Maailas Mailiszafu

Chanuka története

Héber — magyar szöveggel iskolai és magánhasználatra. Kapható a legtöbb héber könyvkereskedésben, Oradean Welz Ignácnál Bulevardul Regele Ferdinand 16.

NYOMATOTT
PÁSZTOR EDE CÉG KORFORGÓGÉPEN
ORADEA.